122. [illegible]
122. Dlui Al.Uliveanu
Inalta Curte de Casatie
LOCO

Chemarea vremii

ANUL XIV Seria II No. 49
Joi 8 Mai 1941

Director
Prof. Ion Sân Giorgiu

Şef redactor
D. I. Cucu

Săptămânal de actualitate
Inscris sub Nr 53 940 în reg. pub periodice al trib. Ilfov. S. I com.

Exemplarul 5 Lei

ABONAMENTE
Pentru susţinători 2000 lei
Instituţii 1000 lei
Particulari 250 lei

BIROURILE
Str Belvedere 6, Et. V
(Palatul „Curentul")
Telefon 4 79.95

Lecţia unei aniversări

de Ion Sân-Giorgiu

ION BRĂTIANU: Mai bine mai târziu decât niciodată.

Aniversarea unei mari personalităţi politice este totdeauna o lecţie pentru actualitate. O astfel de sărbătorire postumă dă putinţa unei recapitulări. Precum şi a unei racordări între trecut şi actualitate. Iar dacă o revoluţie politică şi o innoire socială rupe cu tradiţia şi cu firul de continuitate al generaţiilor, ele pot găsi totuşi în pildele trecutului puncte de reazim pentru ceea ce falşii tradiţionalişti numesc o răsvrătire distrugătoare de mituri şi tradiţii.

Aniversarea semicentenarului morţii lui Ion C. Brătianu a venit parcă la timp, spre a arunca o punte între revoluţia de la 1848 şi cea de la 1940. Aproape o sută de ani despart cele două momente cruciale ale istoriei politice româneşti contemporane. Şi oricât ar părea ele de deosebite, au totuşi asemănări impresionante şi puncte de contact care nu pot fi trecute cu vederea.

Ion Brătianu a fost omul revoluţiei naţionale româneşti. La 1848 el a încercat revoluţia liberală în Muntenia, a suferit exilul şi prigoana, a pregetat însă în credinţa sa şi a biruit în cele din urmă.

Ion C. Brătianu a biruit fiindcă a dus până la capăt revoluţia liberală, care se confunda în acel moment cu revoluţia românească. N'a fost un răsvrătit, ci un revoluţionar. N'a fost un revoluţionar care transige cu reacţiunea, ci un luptător care a înfruntat până în ziua morţii ura reacţionarilor şi avalanşa celor mai cumplite calomnii.

Infăptuirile sale se datoresc aproape în întregime tenacităţii şi credinţei neînfricate cu care a dus la îndeplinire marea revoluţie românească. Dacă Ion C. Brătianu s'ar fi pierdut în transacţii şi şovăeli, dacă n'ar fi urmărit cu încăpăţânare împlinirea credinţelor şi ideilor sale politice, el nu ar fi dat ţării sale unirea, neatârnarea şi regatul, cele trei realităţi pe care s'a clădit România contemporană. Ceea ce a dus la biruinţă lupta lui Ion Brătianu a fost fanaticul său crez în realizarea deplină a revoluţiei româneşti. Nu ca om de stat ponderat şi chibzuit — şi nu i-au lipsit desigur şi aceste însuşiri — a izbândit Ion C. Brătianu, ci ca revoluţionar. El a ştiut că o revoluţie trebuie dusă până la capăt. El a ştiut că o revoluţie are, ca orice sguduire socială care sfarmă legile unei societăţi, păcatele ei. Dar aşa cum nu se mănâncă jumări fără să se spargă ouă, tot aşa nu se face revoluţie fără să se spargă capete. Toate aceste lucruri le-a ştiut prea bine pribeagul, prigonitul şi revoluţionarul Ion C. Brătianu, atunci când a isbutit să creieze de la 1859 până la 1881, deci în mai puţin de un sfert de veac, din două principate cotropite de intrigi şi gâlceavă o ţară nouă şi independentă, un regat cu un domn străin.

Ion C. Brătianu a fost un innoitor şi în viaţa socială românească. Revoluţionarul liberal a voit şi a isbutit să creieze burghezia românească. Antisemit constructiv, duşmănit şi sabotat de jidovi la congresul din Berlin, Ion Brătianu a ştiut că României îi lipsea clasa de mijloc. De aceea a şi făcut toate jertfele de etică şi onoare, încurajând crearea prin îmbogăţiri discutabile a acelei burghezii liberale, care a luat prin urmaşii ei în zilele noastre proporţiile unei plutocraţii sterpe şi decadente, numai spre a umplea acest gol care făcea cu neputinţă consolidarea noului stat liberal.

Intr'o anumită privinţă Ion Brătianu a urmărit şi el crearea unui nou tip de om: a gospodarului de la oraş, a comerciantului român şi a creatorului de industrie naţională. Poate că simţul său practic a depăşit elanul şi puritatea sa idealistă. Dar el trebuia ca om de stat să clădiască din temelii o ţară nouă şi aceasta nu se putea, fireşte, face numai cu visuri, ci în contact direct cu cele mai prozaice realităţi. Faptul că şi-a trimis fiii să studieze ingineria este încă o indicaţie că realismul său robust şi uneori fără scrupule a depăşit în anii maturităţii idealismul primei tinereţe.

Dar Ion C. Brătianu a fost revoluţionar şi în politica externă a ţării. El, care era până în adâncul sufletului stăpânit de vraja culturii franceze, el care şi-a petrecut anii exilului la Paris, unde a pregătit revoluţia şi innoirea ţării sale, a ştiut în ceasul răspunderii să îndrume politica externă a ţării sale spre Tripla Alianţă, spre acea Germanie, care biruise la 1870 Franţa, de care era legat cu atâtea neuitate fire. Iar Tripla Alianţă, n'a însemnat pentru Ion C. Brătianu altceva decât Germania şi anume Germania lui Bismark, marele său model şi preţuitul său prieten.

Desigur că drumul către această alianţă i-a fost în bună parte deschis de Mihail Kogălniceanu, care îi dărui nu numai toată ofranda bogată a geniului său politic, dar şi perfecta cunoaştere a stărilor politice şi sociale din Germania bismarkiană. Alianţa cu Germania, realizată de Ion

(Continuare în pag. II-a)

Neuitatul Octavian Goga

de D. I. Cucu

Amintirea lui Octavian Goga depăşeşte ocazionalul, smulge prontelile calendarului; e eternă ca înseşi permanenţa ideilor pentru care a luptat şi a căzut. Au trecut trei ani dela moartea timpurie a acestei minunate minţi româneşti. Vor trece 30 de ani, vor trece veacuri, amintirea lui va rămâne mereu aceeaş, proaspătă, reconfortantă, ca un tonic, pentru nesfârşitele generaţii ale dăinuirii noastre veşnice, fiindcă Octavian Goga n'a fost un trecător pe căile destinului, ci însuş destinul la una din răspântiile hotărîtoare ale neamului românesc.

Clocotiau în volumul fizic puţin al acestui gigant, toate năzuinţele legitime ale unui neam spre culmile misiunei sale istorice. Şi îşi găsiau în verbul plin şi gras al gândirii lui Octavian Goga expresia patetică, definitivă ca de scriptură, pentru uzul tuturor şi a tuturor vremilor. Nu era meşteşugită concretizare de stil şi nici îndrăzneaţă înveşmântare de prooroc la colţ de stradă în ceea ce spunea Octavian Goga, cu chipul transfigurat, ca de o sacră revelaţie, nu mulţi ani înainte de a-şi da duhul în patul dela Ciucea: **„Şi atunci mă întreb, de ce sunt astăzi stăpânit de o forţă mistică, de ce mă mână pe mine un comandament nevăzut, care nu-mi dă repaos? Iar răspunsul mi-l dau conştiinţei mele: Prin gura mea vorbeşte România"**. Era tumultul de simţire românească ce îşi găsia ieşirea elaborată prin glasul lui Octavian Goga, ca un şivoi de munte scăpat la lumină după o luptă surdă cu straturile geologice din calea lui subpământeană, nevăzută. Conştiinţa aceasta misionară, sacerdotală Octavian Goga o avea. De aceea, spre deosebire de omul politic curent, grijuliu să flateze, ca să placă, Octavian Goga se verifica mereu în raport cu conştiinţa lui, ignorând efectul exterior, în conştiinţa flotantă şi incertă a semenilor. De aceea poate, a fost iubit până la adoraţie sau vrăjmăşit cu înverşunare. Raporturile călduţe nu-şi aflau loc lângă Octavian Goga.

Apariţia tânărului poet ardelean la 1906 pe primul plan al spiritualităţii noastre naţionale a fost uimitoare. Octavian Goga venia să vorbiască unei lumi obosită înainte de vreme, scepti-

(Continuare în pag. II-a)

Lecția unei aniversări

(Continuare din pag. 1)

Brătianu și Mihail Kogălniceanu, întregia de mimune opera de creație lăuntrică a celor doi bărbați de stat. Ea asigura pentru multă vreme poziția României în Sud Estul Europei, ca o țară care nu putea să se apere de primejdia slavă, decât primind cu lealitate garanțiile Triplei Alianțe, al căror factor hotăritor și garant incontestabil era Germania. Prin această politică Ion C. Brătianu nu fixa numai pentru totdeauna locul României în constelația europeană, dar stabilea oarecum și liniile mari ale politicei interne românești, care nu puteau decât să converagă toate spre marea colaborare româno-germană. Ce-ar fi făcut Ion C. Brătianu în anii neutralității 1914—1916, nu se poate ști. Dar se poate deduce logic din politica sa stabilită după marea desiluzie avută cu Rusia în 1878 și că ar fi ezitat să ajungă la o alianță cu o țară care îl trădase odată. Dealtfel dacă România în 1918 a putut să-și întindă hotarele de la Nistru și până în câmpia Tisei, aceasta a putut-o face datorită sacrificiilor ei de oameni și elanului de vitejie din marele războiu. Firește că și norocul joacă un rol în politică. El nu poate fi însă un principiu stabil de conducere, cum se pare că a devenit în ultimii douăzeci de ani. O țară cu o situație geopolitică atât de primejdioasă nu poate fi lăsată în „bătaia vânturilor năprasnice ale crizelor internaționale. Pentru un stat ca România, politica externă trebue să fie expresia unor necesități vitale atât lăuntrice cât și externe.

Ion C. Brătianu a înțeles încă de pe atunci că locul României alături de Germania se impune nu numai prin situația ei geografică ci și prin rosturile ei economice. Europa sud-estică era de pe atunci un spațiu economic care intregea viața economică a Germaniei. Iar industrializarea din ce în ce mai mare a Germaniei, pe care ne-o indică ultimele decenii, nu face decât să confirme necesitatea unei politici externe, căreia Ion C. Brătianu și M. Kogălniceanu, îndemnați și sprijiniți de regele Carol I, i-au pus piatra de temelie.

Comemorarea unei jumătăți de veac de la moartea lui Ion C. Brătianu găsește România în situația dramatică de a ispăși greșeala ce a comis călcând în picioare testamentul său cu privire la politica externă. Dacă nu ar fi fost Gh. Brătianu, care să se despartă cu hotărire de politica unchilor săi și să ceară încă din 1937 o revizuire a politicei noastre externe, fie ea numai de simplă expectativă neutră față de Germania, întregul liberalism românesc s'ar fi găsit în situația penibilă a unor uzurpatori care încocă totuși numele uzurpatului.

Noua politică externă a României, inaugurată sincer abia după revoluția de la 6 Septembrie — fiindcă hilarul camuflaj urdărenist nu poate fi socotit decât ca o mască a aceleași politice anglofile — coincide cu această comemorare a lui Ion C. Brătianu. Firul întrerupt atâta vreme se reia astăzi, când amintirea lui Ion Brătianu este cu pietate și recunoștință evocată. Politica externă de azi a României își găsește astfel o justificare și o întărire în politica tradițională a vechei Românii. Ion C. Brătianu redevine astfel în această privință, alături de Mihail Kogălniceanu și Petre Carp, îndreptarul politicei noastre de alianță cu Germania.

Astfel actualitatea lui Ion C. Brătianu ne apare indiscutabilă în politica noastră externă. Iar în politica noastră internă, revoluționarul de la 1848, 1859 și 1866, este o pildă care nu poate fi urmată în ideologia liberală astăzi perimată, ci în tăria de caracter, dârzenia revoluționară și credința neclintită în ideile sale de înnoire.

Dacă Ion Brătianu ar fi trăit azi din nou, el ar fi fost acelaș revoluționar național și social, cu singura deosebire că ar fi fost un pătimaș susținător al ideilor naționaliste totalitare. Fiindcă așa cum a știut să încadreze prin liberalism România în Europa liberalistă de la sfârșitul veacului al nouăsprezecelea, tot astfel ar fi încadrat acum România naționalistă revoluționară în Europa totalitară a lui Adolf Hitler și Mussolini.

Ion Sân-Giorgiu

In curând în Editura „CHEMAREA VREMII" o

Antologie a prozei germane contemporane în românește

prezentată de

Alexandru și Ion Roman

Culmi și abise

Lozinca ceasului de față

Așteptarea ei e deci zădarnică și vinovate sunt îndemnurile de așteptare ale conducătorilor lui spirituali, micii înțelepți de la gazetă. Iată în acest număr din „Renașterea Noastră" două probe, că sionismul nu e decât o farsă talmudică, cu atât mai sinistră în vremurile de acum, cu cât ea ascunde masei iudaice pieirea la care merge. Intr'un articol voit confuz, Max Wurmbrand — cel cu afacerea de la căile ferate — alambichează texte din talmud și din tora ca să întărească pasivitatea iudaică. Micul înțelept citează: „Numărăm zilele de la o serbătoare la cealaltă, asemenea unui om CARE AȘTEAPTĂ pentru o anumită zi SOSIREA CELUI MAI DRAG PRIETEN, numărând zilele și chiar ciasurile". N'o fi Churchill prietenul? Posibil, căci Wurmbrand lămurește că tora „pune acest obiceiu în legătură cu viața agricolă a lui Israel în țara lui", dar „pentru noi, care trăim în Galut „numărătoarea Omerului și ținta ei, serbătoarea de Șavuot și-a păstrat rostul MAI ALES PRIN SENSUL LUI SPIRITUAL".

Cealaltă probă, de autentică superioritatea intelectuală, ne-o dă d. A. L. Zissu. Aici cântecul sună altfel, dar melodia e aceeaș. D. Zissu demonstrează că „havlaga, vocabulă profană și banală" exprimă virtutea iudaică de „dominare suverană și aristocratică a avatarurilor, vicisitudinilor și suferințelor în speță, a celor colective". Subtil, dar nu prea, d. Zissu sfătuie pe cititorii „Renașterii Noastre" să se înalțe până la ipostaza orgolioasă de „havlaga" mărturisindu-se vinovați de multe „prodigioase vinovății" cari nu sunt în fond decât grosolane famfaronade jidănești, ca să poată în sfârșit încheia cu această iluzorie neoprofeție:

„Iar ca mâine, CÂND REVIRIMENTUL MORAL UNIVERSAL, IN CARE FĂRĂ EZITARE CREDEM ȘI NĂDĂJDUIM MEREU (deci așteptați, fii ai lui Israel — precizăm noi) va îndemna popoarele să schițeze gestul nobil al actului reparator, sentimentul de atunci că ceeace se întâmplă nu-i un act caritabil, ci unul reparator și reabilitatea — REPARATOR FAȚĂ DE NOI, reabilitator față de ele — nu ni-l vor da reminiscențele suferințelor îndurate, ci numai conștiința de a le fi îndurat cu stoica noastră havlaga: cu ținută adică".

Precum se vede, lozinca ceasului de față pentru Israel este: „așteaptă și nu despera"

O lectură interesantă

Ne cade în mână un număr recent din „Renașterea Noastră", „săptămânal evreesc", care ne oferă o foarte interesantă lectură. Fără a ne fi făcut vreodată iluzii asupra reacțiunii iudaice la realitățile implacabile ale destinului, mărturisim că „Renașterea Noastră" ne depășește intuirea. Dacă e adevărat, că ziarul exprimă într'o formă mai largă sau mai restrânsă o stare de spirit mai mult sau mai puțin general acceptată, creind ceea ce se numește curent opinie publică, coloanele „săptămânalului evreesc" amintit, luate ca atare, exprimă o ciudată atitudine în raport cu înseși problemele de existență ale neamului jidănesc. „Renașterea Noastră" e un ziar sionist. Slujește, așa dară, unui ideal iudaic, pe care nu-l vom examina aici în lumina finalităților lui practice. In chestiunea aceasta, cititorii noștri ne cunosc părerea. Ciudat este, că deși se păstrează vechiul ideal de emigrare în Eretz și deși se recunoaște că aceasta „corespunde astăzi cu înseși (nu însăși) comandamentele politice de stat în România", pentru lumea iudaică, atâta câtă se presupune aderentă la „Renașterea Noastră", problema nu agită în mod deosebit, nu implică în mod firesc o revizuire potrivit cadrului nou creat de împrejurări. Mintea iudeului, încremenită, nu înțelege nimic, nu vede nimic. Filosofia pasivă a învățăturii talmudice a făcut din masa iudaică o turmă fără orizonturi proprii, incapabilă să gândească și să năzuiască dincolo de poruncile kahalurilor, de directivele stricte ale Comunităților. In fața dezastrului turma așteaptă. Nici ele nu știu ce. Kahalurile, ele însăși așteaptă poruncile Marelui Kahal, care și el, la rândul lui, așteaptă conjunctura favorabilă, salvatoare. Asta va pierde pe Israel, conjunctura, provizoratul etern al unei concepții de viață parazitară, aberativă. Căci ceea ce se petrece acum în lume nu mai e conjunctură, ci operă definitivă de extirpare a parazitismului iudaic. Definitivă și generală.

Caducitatea antisemitismului?

Când aceasta este filosofia lui Israel pentru azi și pentru ziua de mâine, nu poate fi vorba de trecerea doctrinei antisemite la dosar, cum decretează, în tabăra noastră, un ziar care pretinde a fi fost „oficiosul antisemitismului român". Din potrivă. Chiar dacă abila diversiune discursivă a lui Bernard Lazare, că antisemitismul naște normal din realitatea iudaică imediată, s'ar adeveri în speță valabilă — ceea ce noi contestăm — ușurința cu care fostul pretins oficios al antisemitismului român depune armele nu e cu nimic întemeiată. Mai întâi, e absurd să se susțină că „dușmanul nostru intern a fost înfrânt — și definitiv". Legile de restabilire a elementului românesc în drepturile lui nu rezolvă decât în parte chestiunea jidănească. Dușmanul intern e însă aici, prezent; își linge rănile și pândește. Rolul antisemitismului e acum mai legitim ca oricând. Germania după opt ani de acțiune antisemită de Stat, în plin războiu victorios pe toate fronturile, inaugura deunăzi la Frankfurt un „Institut de cercetări a problemei jidănești", înzestrat cu o formidabilă bibliotecă documentară. Nici vorbă, așa dară, de caducitatea antisemitismului. Asta fiindcă problema nu se rezumă la supărătoarea prezență a jidanului din colț, ci antrenează vaste consecințe de ordin spiritual și politic, pe lângă cele de ordin practic, pe care numai o conștiință antisemită, fără prihană, desinteresată și umană, le poate vindeca. Cine are această conștiință nu abandonează lupta, pentru oricât de surâzătoare argumente în schimbarea de macaz

d. i. c.

Neuitatul Octavian Goga

(Continuare din pag. 1-a).

că fără măcar scuza experienții, formalistă și superficială, de chemări din adâncuri, de intuiri rasiale, de idealurile nu chiar uitate, dar puse oarecum la păstrare. Poetul a plăcut, a fost îmbrățișat cu căldură și răsfățat. Asta face cinste generației de atunci de pe toate planurile vieții românești. Dar Octavian Goga nu era numai un poet pierdut în contemplație. Ca și marele lui înaintaș, Mihai Eminescu, avea în sensibilitatea lui coarde multiple pentru varii și misterioase imponderabile. Octavian Goga era un complex cerebral, admirabil dotat să fie, cum spune el însuș, un receptacol, un laborator de prelucrare și selecționare a fenomenului românesc. Insușirile lui de autentic artist afinau intuirea justă a lucrurilor, desăvârșiau capacitatea acestui neîntrecut laborator spiritual, care a fost superba minte a lui Octavian Goga.

E greu de definit personalitatea lui Octavian Goga cu posibilitățile consacrate în scara valorilor. Poet? Orator? Om politic sau om de Stat? Ziarist sau profesor? Octavian Goga a fost și una și alta, a fost toate la un loc și mai mult decât suma lor. A fost o excepțională îmbinare de virtuți, un dar al lui Dumnezeu, a cărui semnificație abia acum o înțelegem, când ne lipsește. Asta i-a îngăduit să fie, el întâiul, în toate momentele hotărîtoare ale destinului național pe parcursul mistuitoarei lui vieți, înaintea altora, un precursor. Rolul lui în crearea conștiinței colective despre imanența unității poporului român, anticipează cu mulți ani, și depășește, actul politic al unirii dela 1918. Ceea ce pentru alții a fost o trezire în prezent, pentru Octavian Goga a fost o previziune. De aceea, când alții abia se regăsiau în România Mare, buimaci de bucurie sau calculând sgârcit beneficiile pe cont propriu ale actului, Octavian Goga își irosia generoasa lui românitate pentru ceea ce s'a numit, pe drept cuvânt, procesul de unificare sufletească, fortificarea spirituală a faptului material consacrat în adunările dela Chișinău, dela Cernăuți și dela Alba Iulia. Era, și de rândul acesta, cu câțiva ani înaintea multora. Ideea națională își desăvârșia, în etape succesive, conținutul ei sacru din prisosul minții lui Octavian Goga. Tot el a semnalat, mai întâi, prăpastia ce se deschide în calea ființei noastre naționale de pe urma înfeodării politicei noastre externe la Geneva, la Paris și la Londra, și tot el a fost acela care a scos antisemitismul lui A. C. Cuza pe planul politicei de stat, dându-i funcția creatoare pe care o are acum. Octavian Goga a combătut pe mulți, dar pe un singur om l-a atacat cu toată înverșunarea. Acesta a fost Nicolae Titulescu, nefasta cauză a tuturor pierderilor scumpe și grele, ce ne-au sfâșiat anul trecut. Cu intuiția lui fără greș, Octavian Goga a înțeles, cu mult înaintea altora, misiunea destructivă a lui Nicolae Titulescu și a încercat să împiedice inevitabilul proces de destrămare, la care ne angajau puteri misterioase. „Țara Noastră", ziarul lui, a fost singurul ziar românesc, care a combătut participarea României la sancțiunile geneveze contra Italiei. Nu știu dacă Octavian Goga a cunoscut definiția lui Faguet: „En réalité il n'y a pas de politique, que la politique extérieure", dar din epoca acelor tragice lupte de unul singur împotriva puternicei coaliții universale, pe care o slujia Nicolae Titulescu, preocuparea de căpetenie a lui a fost să creeze organismul politic românesc în stare să corespundă gigantice lupte, cu puterile răului, din afară. Așa s'a născut, în mitropolia dela Iași, din fuziunea a două iluminate conștiințe ale naționalismului totalitar, A. C. Cuza și Octavian Goga, mișcarea național-creștină, anticipând cu șase ani alianța cu Germania și Italia, ca și proclamarea principiului antisemit ca dogmă de Stat. Încăodată Octavian Goga a fost un precursor.

A fost pentru ultima dată. Lăsăm deoparte, dar nu uităm, tot ceea ce a oprit în calea ei înfăptuirea mântuitoare a orgolioasei lui iubiri de țară și pământ românesc. Azi Octavian Goga zace în glia dela Ciucea și oasele lui gem. Aud revolta lor surdă și clocotul mustrării ne sguduie amintirea vorbelor lui profetice rostite cândva:

„Noi suntem oamenii, cari vremelnic, cu numele nostru girăm o mișcare. Poate vom cădea. Peste cadavrele noastre însă, mișcarea va triumfa. Iar până vom cădea noi, până atunci să știe toți acei cari îndrăznesc să creadă că pot să se opună mișcării naționale de astăzi, să știe, că până să cadă capul nostru și să se prăvăliască în țărână, vom fi gata cu cugetul, cu cuvântul și cu brațele noastre, să mobilizăm sufletește România, ca idealul nostru să fie dus la izbândă."

Așa să fie! Ție, neuitatule Octavian Goga, glas din adâncurile veșniciei românești, slavă ție, îți închin aceste nevrednice rânduri ale mele, întru amintirea ta binefăcătoare cea de peste timp și spațiu..

D. I. Cucu

Criza tonajului englez

Pozițiile britanice în Europa au fost cucerite. In Africa de Nord, operațiunile sunt în curs. Deaceea problema Mediteranei pare să-și găsească soluția cât de curând. Zdruncinarea pozițiilor britanice din Mediterana va reduce unul din puternicii stâlpi ai imperialismului englez. Și trei continente vor avea de tras consecințele logice și inevitabile.

Marea Britanie va avea de înregistrat una din celebrele sale victorii de modelul Narwik, Andalsness, Grecia. Insă această retragere strategică nu va influența numai, local, situația militară și politică, ci probabil va cântări greu în ansamblul problemelor care așteaptă rezolvarea. Opinia publică americană dă de înțeles că nu vrea să se aventureze într'o întreprindere din care nu ar avea decât de pierdut.

Președintele Roosevelt, prea grăbit să aprobe și să susțină politica jugoslavă din ultimele săptămâni, a trebuit să recunoască desavantajul grabei sale. Intre timp Laguardia, primarul New York-ului, evreu de origină, s'a erijat în conducător de flote și a găsit procedeul care să împace atât opinia publică cât și marea sa grijă pentru Albion și pentru ai săi coreligionari. Flota americană nu va executa protecția convoiurilor destinate Angliei, ci va merge numai înainte pentru a semnala navelor comerciale prezența inamicului. Așa dar, flota americană se va preumbla pe oceane ținând de urât englezilor cari abia mai suportă coșmarul traversadelor. Ea nu va participa la operațiuni decât făcând asistența ostilă Germaniei și căutând pericolul cu lumânarea. Este o talmudică soluție de care un Nelson și-ar fi râs, dacă Laguardia trăia pe timpul său. Din fericire, invenția laguardiană nu este decât un pretext, lipsit de orice originalitate, pentru a implica Statele Unite în războiu.

Rămâne de văzut dacă cercurile conducătoare vor merge cu miopia până acolo, încât sacrificându-se armata și flota americană, să aștepte, în cazul victoriei germane, soluția salvatoare dela Laguardia. Fiindcă, ori cum, mai aproape este cămașa americană decât anteriul britanic.

Anglia a început războiul actual cu o flotă comercială de circa 18 milioane tone. Dacă la aceasta se adaogă circa 3 milioane de tone, care aparțin dominionurilor, totalul navelor sub pavilion britanic nu depășea 21 milioane tone la 1 Sept. 1939.

Evenimentele care s'au succedat între anii 1939—1941, au avut, din punct de vedere al tonajului britanic, două consecințe. Pe deoparte pierderile cauzate de războiu, iar pe de altă parte achiziționările făcute de Anglia.

In ceeace privește pierderile, după toate probabilitățile, tonajul scufundat trebue să fie de ordinul a 11—12 milioane tone. Războiul submarin, aviația, armele sub apă și pierderile normale în cursul a doi ani, au cauzat cel puțin pierderile de mai sus. Dacă din tonajul inițial deducem aceste pierderi, ar rezulta că flota comercială engleză nu ar mai dispune decât de 9—10 milioane tone, ceeace ar fi foarte grav și probabil insuportabil pentru englezi.

Insă trebuie să adăogăm că Marea Britanie și-a însușit, prin procedeele sale cutumiere, majoritatea tonajului scandinav, danez, olandez, belgian, francez, grec și jugoslav, care se afla pe mări în cursul evenimentelor.

Se apreciază că acest tonaj, capturat, navlosit pe termen lung, cedat sau închiriat, nu trece de totalul de 7 milioane tone.

Anglia ar putea dispune astfel în prezent de circa 16—17 milioane tone.

Acrobația oamenilor de stat englezi, care arată sufundări în valoare de 5—6 milioane de tone, este explicabilă. Ei nu privesc decât pierderile de tonaj britanic și nu pe aceiea ale tonajului care deservește Marea Britanie.

Ori cum s'ar privi problema, cert este că, astăzi Marea Britanie a pierdut din tonajul său cel puțin 25—30% și a epuizat toate rezervele pe care i le putea oferi tonajul neutru.

Completarea tonajului pierdut nu poate fi făcută decât prin construcții noui sau prin cedarea navelor americane.

In ceeace privește construcțiile noui, Anglia putea, în 1938, să livreze circa un milion tone anual. Dar astăzi, majoritatea șantierelor sunt distruse sau avariate, cele rămase trebuiesc să satisfacă nevoile de construcții militare și de reparațiuni ale navelor avariate. Se poate aprecia că așa stând lucrurile, chestiunea tonajului englez este critică. Marina comercială aparține vieței naționale engleze în aceiași măsură, în care, în statele continentale, intervin comunicațiile terestre.

Volumul și capacitatea de transport a marinei comerciale reprezintă un factor important — dacă nu esențial — în ducerea războiului. Pentru Marea Britanie însă este factor este decisiv.

Este suficient să ne gândim la exploatarea tonajului maritim pentru a ne face o idee mai precisă asupra situației grele în care se află Anglia.

Intr'adevăr, din tonajul existent se pot deosebi următoarele categorii de nave: pasagere, cargouri petroliere, nave de pescuit, veliere și nave mici de cabotaj.

Din cele 21 milioane de tone de care dispunea Anglia la începutul războiului, navele pasagere erau cam un milion de tone, cargouri cca 15—16 milioane tone, petroliere 3,5 milioane, nave costiere, de pescuit și veliere cca 1,5—2 milioane tone.

Marile pierderi suferite nu au putut lovi decât în primele trei categorii, celelate fiind de tonaj mult prea mic. De aceea se poate considera astăzi că tonajul util pentru aprovizionarea Angliei de peste mări, este, în cel mai bun caz de cca 14—15 milioane de tone.

Acest tonaj are deci o pierdere netă de 30—40% prin scufundări.

Pe lângă aceasta, mersul în convoiu, pe lângă oarecari avantaje de siguranță, are mari desavantaje din punct de vedere al exploatărei. La plecare se pierde timp cu adunarea navelor într'un loc determinat, pe timpul mișcărei nu se poate exploata puterea mașinilor, deoarece toate navele merg cu aceiași viteză (a celei mai încete) apoi mersul se face în zig-zag, drumurile sunt ocolite și distanțele majorate, etc. Se apreciază că numai din cauza mersului în convoiu se pierde 25—30% din capacitatea de transport, ceeace evident reprezintă o sensibilă micșorare a randamentului exploatării.

Dar tonajul britanic mai are de îndeplinit și alte sarcini. Navele pasagere, au de efectuat toate deplasările de trupe. Și este suficient să ne amintim de campania din Norvegia, Dunkerque, Grecia, Egipt și de massele de oameni ce trebuesc aduse din Australia și India, pentru a ne face o imagine asupra sarcinelor ce apasă pe tonajul englez. La care se adaogă faptul că marea majoritate a navelor urmează în prezent ruta pe la capul Bunei Speranțe, ceeace mărește parcursul cu circa 20 de zile.

Astfel, că în ansamblu, pierderile engleze și condițiunile speciale ale războiului său, abia dacă îi mai permit să facă față. De aci reacțiunile din ce în ce mai marcate, de aci discursurile încurajatoare ale diferiților oameni de Stat englezi și, însfârșit, de aci privirile rugătoare către Mecca de peste ocean. La care privirî s'au induioșat toți laguardienii.

Emil Bogdan

Profesorii secundari

Zilele trecute a avut loc la Brașov congresul profesorilor secundari. A fost un congres potolit și puțin numeros, care s'a încheiat cu o moțiune, după ce începuse cu un plan de reformă a învățământului.

Nu vom discuta reforma plănuită, pentru bunul motiv că nu ne interesează nici una dintre reformele care se pun acum la cale. Nu fiindcă nu ne-ar bucura și pe noi să se mai schimbe pe-aici pe colea câteceva. Ci fiindcă ni se pare că atunci când țara nu are nici hotarele ei definitive și nu se știe ce rol va juca în noua Europă, este cel puțin prematur să reformăm statul. De aceea și o reformă a învățământului secundar, afară de repunerea limbei germane în vechile ei drepturi, ni se pare inutilă.

Ar fi fost totuși interesant acest congres, dacă afară de pasiunea lui reformatoare și de latura materială care a preocupat — și pe drept — totdeauna pe dascăli, am fi întâlnit în desbaterile lui și în moțiunea votată preocupări pur spirituale și îngrijorarea pentru tot ce se petrece în viața morală a României.

Când o țară trece prin crize prin care trece România, dascălii secundari ar trebui să aibă cu totul alte preocupări, decât aceea de a schimba o formă a liceului cu alta și de a-și concentra atenția doar asupra chestiunilor care privesc breasla.

Fiindcă dacă tineretul român trece azi prin frământări atât de adânci, nu e cu putință ca pentru profesorii lui să nu existe decât simple probleme de breaslă.

Scriitorii Italiei noi:

Antonio Baldini

„Prea fericitul între femei"

După părerea unanimă, Baldini este demn să figureze printre clasicii minori ai acestui secol arid în creatori de proporția celor consacrați de tradiția literară, încă dela început „conservator tenace al patrimoniului literar național, dușman înverșunat al liberului schimb, adversar al programelor anarhice, sprijinitor al vechilor genuri literare", el se afirmă astăzi ca unul dintre cei mai rafinați și spontani „scriitori noui" în linia directă a unora dintre anticii noștri.

La zece ani după apariția acestui ciudat cântăreț al femeilor și al nesfârșitelor duioșii senine pe care i le insuflă contemplarea lor platonică.

Intr'adevăr, lumea cu toate aventurile ei i se înfățișează doar ca o nețărmurită priveliște, în care își aţia ulma, lăsându-și privirea furată de aspectele ce-i plac mai mult ori de cele mai stăruitoare: „Trăim o singură dată — scrie el undeva — și n'aș vrea să părăsesc aceste priveliști cu remușcarea de a nu fi privit îndeajuns femeile. De altminteri nu știu ce s'ar putea face mai bun în lumea asta".

Dar dintre atâtea femei câte a putut contempla și visa (cu rejerând prin lume: înrămate în muzee, pe cal la volan, pe hipodrom, pe reclame, pe un pat de spital ori tremurând de spaimă, nerușinate ori sfioase, încântătoare ori demente) care este tipul ce-l vrăjește? „Există o sete nepotolită de noutate, de ciudat. Insă tipul ce-mi slujește de model rămâne într'una, în pofida aparențelor potrivnice, tipul pe care l-au zugrăvit pe pânze și pe ziduri — în epoca cea mai fericită a artei — Raffaello, Tiziano, Palma, și alți câțiva Italieni... Tipul frumuseții armonioase, suave, blajine, aurite, statornice și matronale întrucâtva... „Nici Perugio, nici Botticelli. Din timpul Renașterii el alege conform aplecării sale: „O spunem răspicat! Tipul nostru rămâne Fornarina".

Vizualul joacă un rol covârșitor la acest autor contemplativ. Arabescul scrisului său — de o sobrietate neafectată de altminteri — păstrează pecetea viziunii sale creatoare, grația aproape fascinantă a exemplarului viu ce i-a slujit de model.

In orice scriere a sa ne întâmpină aureola temperamentului său îndrăgostit de culoare și linii.

„De ce nu m'am născut pictor!".

Adâncit într'o poetică nostalgie a timpului pierdut năzuința aceasta îi iluminează gândul:

„Văd brațele strălucind... precum un crâmpei senin dintr'o primăvară apusă de mult".

Grație și'auriu, iată polii între care și-a aflat stilul lui Baldini echilibrul, după câteva oscilații neînsemnate.

A renunțat, de acea, la orice trăsătură satirică, prea greoaie pentru o structură cum este a sa, excepțional de fină.

Baldini însă nu trebue confundat cu maniacii și înfumurații „poeți ai femeii", deși, după însăș sugestia sa, trebue așezat în rândul autorilor erotici. „Poetul iubirii este atras de iubire, caută iubirea și talentul său nu poate fi măsurat decât după băgarea de seamă, după simplitatea, după puritatea și liniștea chiar a atitudinii cu care izbutește să se regăsească pe sine în încâlceala pasiunii".

In ultima vreme însă Baldini, deși stimulat de vechea înclinație spre pictură, s'a apropiat de limanurile mai umane, mai limpezi, ale muzicii, amintind într'o măsură pe Gasparo Gozzi, precum și pe Metastasio.

In general scrierile sale un care plutește parcă adierea unei primăveri inefabile, au ceva din pământescul secolului al XVIII-lea. Și poate aceasta este singurul mijloc prin care „un academician atât de incorigibil" se poate apropia de modernism.

Enrico Falqui

Educația încrederii

La școală, pe stradă ca și pretutindeni, — pentru ochiul chiar nu prea experimentat — nu-i greu de observat disproporția dintre însușirile naționale, valorificarea lor și lipsa de încredere a populației în propriile-i însușiri. Este un defect de educație cu puternice și ascunse rădăcini în trecutul nostru, ce nu ne-a lăsat de multe ori decât „ochii de plâns".

Un defect, pe care l-am caracteriza negativ, prin manifestarea descurajantă a unei puternice lipse de încredere în noi, iar pozitiv, prin o atitudine sceptică. Se critică totul fără să se realizeze nimic, se critică fără motiv, se critică pentru a se critica. S'a stricat, spre exemplu, un pod de care comunitatea se servește zilnic: Cetățenii se adună în jurul lui, se văicăresc, înjură autoritatea fără ca niciunul din ei să puie mâna și să repare. Fiecare așteaptă dela altul să facă lucrul ca și când el n'ar face parte din colectivitate, ca și când podul respectiv nu i-ar servi și lui, în primul rând. Dacă providența trimite o ființă ca să se sacrifice și să lupte, de multe ori singur și sub privirea sceptică și batjocoritoare a concetățenilor, pentru realizarea lucrului sau faptei utile colectivității, lucrurile nu se îndreaptă. Un sentiment egoist de gelozie parcă intensifică nemulțumirea colectivă. Uneori, se merge cu patima până la distrugerea operei ce s'a realizat. Este o stare de spirit bolnavă și periculoasă — mult mai periculoasă decât cele ce ne seceră fizicește — ce dovedesc o totală lipsă de disciplină, datorită unei complete lipse de educație socială și națională.

Remediul acestor stări ce împiedică progresul întregului neam, nu-l vedem în nici un caz într'o disciplină negativă, în forță. Soluția nu o vedem decât într'o disciplină consimțită, bazată pe încredere și dragostea în conducător ca reprezentant al întregei spiritualități naționale. Avem nevoie de o educație intensivă și extensivă ca să se exercite continuu și să nu-și închipuie că a rezolvit problema formării indivizilor în momentul când le-a asigurat acestora posibilitatea câștigărei unui minimum de cunoștințe și un plasament în angrenajul social, fie el acest plasament chiar în altă parte decât bugetul statului. Educația nu-i numai un mijloc ce oferă posibilitatea găsirii unei situații ci *un mijloc de formare*. Educația trebue să înceapă de când începi să te manifești ca ființă vie și să se termine numai când pierzând această calitate nu mai poți conta nici pentru colectivitate. Educația este un continuu efort de a deveni mai bun și mai capabil pentru colectivitate și pentru sine. Ea nu se face numai prin școală și familie ci prin atmosfera întregei ambianțe a colectivității și prin tine însuți. Educația nu ți-o poate face numai profesorul de pe catedră, ci întreaga colectivitate trebue să contribuie la ea.

Noua reformă, ce ne-o pregătește Ministerul Educației, ar trebui să înțeleagă și să acționeze în acest sens al noului aspect al orizontului educativ ce împrejurările ni-l impun.

De pretutindeni și în toate împrejurările, individul, indiferent de vârstă, să nu mai fie lăsat pradă negativismului sau teoriilor ce nu ar urmări decât îngreunarea expansiunei noastre ca neam.

Alături de școală, familia și întreaga propagandă — începând cu presa și terminând cu radio — trebuie să lucreze activ și armonic la creiarea acelei spiritualități ca să ne dea încrederea în noi și puterea de judecată obiectivă ca să ne facă capabili de a distinge binele de rău, minciuna de adevăr. Vorba meșteșugită să fie apreciată numai în raport cu valoarea ei pentru interesul național.

De ne-ar feri soarta ca noua reformă să nu respecte acest principiu al unei educații intensive și extensive, bazată pe libera circulație a valorilor — fie ele spirituale sau fizice — care să asigure prosperarea noastră ca neam.

Vechile ziduri chinezești ce despart instituțiunile chemate să formeze națiunea, cât și vechile susceptibilități ce nu aduc după sine decât fărâmițarea noastră spirituală, să dispară în favoarea sănătosului: drum liber valorilor.

V. P. Nicolau

Cronica literară

Petru Baroli: Penelopa
Liviu Rebreanu într'o nouă editare

de G. C. Nicolescu

Trebue să recunosc cu sinceritate: „comedia tragică în cinci acte în versuri": Penelopa, a d-lui Petru Baroli, o tot amânam, când venea rândul să o citesc, întrucât nu-mi inspira încredere. Numele autorului îmi era cu totul necunoscut și nu știam să mai fi scris ceva. In al doilea rând, era vorba de o operă dramatică. Nu că o anumită preferință m'ar îndepărta totdeuna de acest gen, dar, cu sau fără voia mea, am rezervă, așa cum se prezintă lucrurile în literatura noastră cel puțin, pentru operele dramatice care văd lumina tiparului înainte de a o vedea pe a rampei. Cu ocazia cronicei ce am făcut-o piesei *Capul de rățoi*, la publicarea ei în volum, am arătat o parte din considerațiile care îmi determină această rezervă, deși sunt gata să recunosc că cele mai nobile excepțiuni sunt cu putință.

Ar fi o gravă eroare să ne închipuim lucrările dramatice posibile numai pe scenă. Cele care nu rezistă decât în cadrul somptuos al decorurilor și al costumelor, animate de vieața artiștilor care joacă sau de rumoarea mulțimii care face figurație, dar care dispar ca frumusețe și chiar ca materialitate asemeni unui multicolor balon de săpun din jocurile copiilor, atunci când le ai înainte textul, sunt desigur niște piese spectaculoase, dar fără valoare literară, deci și fără mare durabilitate. Este totdeauna o încercare, suprema încercare în ce privește valoarea literară a unei opere dramatice, publicarea textului ei. Dacă acest text întrunește sufragiile autorizate, este făcută dovada că avem de-a-face cu o adevărată operă dramatică prețioasă. Ceva mai mult. Prezentarea textului este în unele cazuri mai mult decât o încercare a solidității lucrării teatrale, este o necesitate, pentrucă fondul fiind atât de complex, forma atât de concisă și purtătoare de atât de multe semnificații, în timpul spectacolului care se desfășoară necontenit, fără revenire sau oprire, nu este posibil să fie surprinse toate detaliile, deci nu poate fi deplin înțeles nici întregul. Este cazul, de pildă, pentru Shakespeare, pentru Bernard Shaw, pentru Pirandello și alții.

Dar problema se poate pune și altfel. Nimic nu împiedică pe cineva să aleagă forma dramatică, chiar fără să se gândească numaidecât la reprezentarea pe scenă. O operă literară este o operă literară mai presus de orice și dacă își împlinește anumite condițiuni din acest punct de vedere, puțin interesează dacă se pretează sau nu la o reprezentare scenică, dacă ar avea sau nu succes acolo. Aceasta este treaba cronicarului dramatic să o vadă și să o constate. Pentru cronicarul literar ca și pentru public, rămâne fenomenul literar: cartea, și trebue examinat dacă este posibil să placă sau nu sub forma care se prezintă.

Toate considerațiile acestea preliminare, le-am făcut pentru a ajunge să arătăm că ar fi o eroare pentru toată lumea care citește la noi să evite volumul d-lui Petru Baroli: *Penelopa*, sub cuvânt că nu este nici roman, nici poezie, ci teatru; iar teatrul trebue văzut pe scenă, iar nu cetit acasă. Cu atât mai mult ar fi o eroare cu cât piesa este o lectură ușoară, plăcută, antrenantă, care nu cere eforturile atât de ocolite de cititorul nostru în general. Se poate ca autorul să fi avut în vedere în deosebi efectul ei la lectură. Nu este, firește, o piesă de densitate shakespeare-iană, dar este una lucrată cu socoteală, atent, cu grije pentru formă și, mai ales, de un om cu un sigur dar al versificării. Poate chiar câteodată autorul ei se fi lăsat nițel luat de apa ușurinței de a versifica ce i-o bănuim, poate la o nouă ediție va reveni asupra unor expresii ca *vecine* sau *cumetre*, care distonează în nobilul ansamblu al piesei, dar nu e mai puțin drept să recunoaștem că în versurile acestea întâlnim o sforțare spre formă și nuanțare, pe de o parte; iar pe de alta, o posibilitate de a-și stăpâni logosul și a putea să exprime prin versurile sale, cu imagini izbutite, situații și sentimente, nu numai simplă desfășurare epică sau simplu discurs. Iată, de pildă, un moment, în care vorbește Penelopa, din care putem să ne dăm seama de toate calitățile, mai mari chiar decât ar părea la prima vedere, dacă sunt așezate în ansamblul lor, pe care le are versul d-lui Baroli:

Trec păsări peste mare, spre miazăzi. E toamnă!
Trec două câte două în sbor spre alt noroc...
Doar eu rămân de piatră, deapururea pe loc!
Se schimbă toate, timpul le dă viață nouă,
Eu și cu marea suntem aceleași amândouă,
Rămasă 'n urma vremii m'am surghinuit în vis,
Și poarta fericirii de mult mi s'a închis!
De douăzeci de toamne pe-această stâncă stărui,
Ce veche sunt la suflet! Simt însă că mă nărui!
O, sora mea, tu mare, tu astăzi mă uimești!
Și tu ești prefăcută, mă minți și mă lovești?
. . . .

Subiectul piesei *Penelopa* este luat cu multă fidelitate din Odiseia lui Homer. Piesa, pentru a se realiza o anumită unitate de interes și de loc, nu se petrece decât la Itaca, pe primul plan stând soția lui Ulise, credincioasa Penelopa, iar nu vicleanul erou elen. Lăsând, așa dar, la o parte aventurile de toate felurile, pe mări și pe uscat, ale lui Ulise, în lunga și primejdioasa călătorie de întoarcere din războiul Troiei, piesa începe cu drama credinței Penelopei, asaltată de numeroși pretendenți în prelungita lipsă a soțului ei, cu toate vicleșugurile pe care le utilizează ea pentru a rămâne credincioasă și cuprinde mai toate episoadele *Odiseiei* dela sosirea lui Ulise la Itaca.

Dacă piesa aceasta este o lectură agreabilă, cred că nu mai puțin va fi și un spectacol izbutit, pentrucă autorul a ținut seamă de regulele fundamentale ale tehnicei dramatice. Desfășurându-se simplu, cu o simplitate rară care ar fi câștigat încă de ar fi fost ceva mai cizelată, dar sigur, piesa se bazează pe un conflict limpede, de aceea trăiește. Autorul dovedește însă nu numai prin elementele însemnate până aici că are posibilitatea unor realizări deosebite în teatru, dar prin unele modificări care le aduce finalului epopeei spre a da piesei un caracter mai dramatic. Nu numai atât. Dacă este foarte posibil ca în versurile *Penelopei* să se ascundă și unele semnificații istorice sau politice pe care nu este momentul să le caut și să le dau la lumină, este sigur că prin modificarea pe care o aduce finalului dă o semnificație interesantă și frumoasă, foarte originală, rătăcirii lui Ulise, din care face un simbol nou. Penelopa se omoară aruncându-se în mare și Ulise înfățișează ce fusese soția lui pentru el în tot lungul rătăcirilor: un ideal suprem care îl îndruma și îl salva.

Când, alungat de soartă din țărm în țărm pe mări,
Când nu-mi puteau răspunde nici zeii la chemări
Și când simțeam că steaua cea bună iar mă lasă,
Imi răsărea atuncea un chip uitat, de-acasă;
Vedeam un țărm de mare albastru, însorit,
Ca țărmul țării mele atât de mult dorit.
Dar când puneam piciorul pe insula din zare
Pierea... și'n altă parte mi se'nălța din mare;
Nu-mi rămânea din nou decât un trunchi de lemn,
Dar spintecam furtuna spre chipul alb, spre semn.
Și când ieșeam din apa sărată și din spume
Pe alte zări sta chipul frumos din altă lume...
Și azi, când chipul mândru credeam că l-am ajuns
Din nou mi-l fură marea și'n ape l-a ascuns.
. . . .
Să ne'mbătăm de soare, de cântec mincinos
Și viața să ne pară ca un infern frumos.
In bolta lumii fapta să ne-o'mplântăm ca chee,
Cu suflet nou să'ncepem a doua Odisee...

Largul orizont de semnificații pe care-l deschide acest final, lasă să se spere în multe posibilități pe care le dorim realizate de autorul *Penelopei*.

• •

In editura *Cugetarea* au apărut de curând două din romanele unuia din cei mai prețuiți scriitori ai noștri. Este vorba de reeditarea romanelor *Crăiș*[illegible] apărut acum sub titlul *Crăișorul Horia*, și *Ciuleandra* ale d-lui Liviu Rebreanu. Nu putem saluta decât cu entuziasm apariția acestor două cărți al căror loc în istoria literaturii noastre este deja fixat limpede. *Crăișorul Horia*, în deosebi, ni se pare cum nu se poate mai actual și mai prețios. Nimeni din cei ce simt românește n'ar trebui să omită a citi sau reciti admirabilele și realistele pagini ale marelui nostru Rebreanu în care se văd lupta Ardelenilor pentru libertate, pe care zilele noastre ne-a arătat-o că nu este o simplă tradiție ca și sălbateca iubire de țară și putere de rezistență morală a eroilor noștri din Transilvania.

Editura ne asigură că aceste două romane sunt primele realizări dintr'un program care prevede reeditarea integrală a operei d-lui Rebreanu. Ne-am permite, în acest caz, să exprim două doleanțe. Cea dintâi ar fi simplă și de ordin tehnic-estetic. Socotesc că ar fi mai fericit să se dea același format, aceeași culoare și același model de copertă tuturor operelor acestui scriitor. Cea de-a doua se adresează de o potrivă editurii ca și d-lui Liviu Rebreanu. Ar fi cum nu se poate mai interesant și mai prețios ca fiecare volum să cuprindă și o introducere autorului în care să arate din ce anume și în ce împrejurări a izbucnit scânteia romanului respectiv, cum l-a realizat, ce greutăți a avut, ce a urmărit și toate amănuntele sale în legătură cu gestațiunea și scrierea lui. Ar fi o foarte remarcabilă contribuție pe care noua ediție completă a operelor acestui mare scriitor ar aduce-o istoriei noastre literare, un plus față de vechile ediții, o atracție pentru cititori și n'ar putea aduce decât recunoștința tuturor.

In numărul viitor al revistei noastre, vom publica pe larg conferința pe care d. *Prof. Gottfried Feder*, unul din întemeietorii partidului național-socialist german, a ținut-o zilele trecute la A. G. I. R.

D. Prof. Gottfried Feder, care a fost oaspetele țării noastre a acordat revistei *„Chemarea Vremii"*, exclusivitatea acestei publicări.

Agenda

SUNT REVISTE a căror tradiție literară este legată de numele unui om. Pentru noi Vremea a fost totdeauna revista care aducea numele d-lui Pompiliu Constantinescu în judicioasele articole din pagina rezervată cărții. Din Septembrie de când a reapărut, Vremea, din motive necunoscute nouă, a apărut fără numele d-lui Pompiliu Constantinescu. Am așteptat mereu, fiindcă fenomenul literar avea nevoie de un condei care să tempereze avântul trecut dincolo de limite al scriitorilor noștri.

Iată că primul număr din Mai al Vremei aduce pe d. Pompiliu Constantinescu iar în mijlocul nostru, dar totodată revista a făcut cea mai bună achiziție. După atâți ani, stilul critic al d-lui P. C. a evoluat. Punctele de orientare pentru esseul critic, pentru monografie au fost clarificate definitiv. Din articolul de săptămâna aceasta „Unitatea în spirit" extragem această sintetică și actuală observație:

„Niciodată ideea de tradiție și de unitate spirituală nu se face mai simțită, ca în clipele de restriște națională; orice fapt cultural al trecutului, oricât de modest ar fi capătă semnificații deosebite, orice licărire de conștiință creatoare ia proporții de vâlvătaie, îmbiindu-ne cu vraja focurilor misterioase ce joacă deasupra comorilor îngropate. In astfel de clipe îți revin în minte toate sforțările înmănunchiate, spre a exprima chipul lăuntric al comunității etnice și morale, toate strădaniile secolelor de-a scoate din timpul limitat istoric, în timpul absolut, virtualitățile cele mai de preț ale poporului din care faci parte".

• •

O POLEMICA s'a iscat între d-nii Lucian Blaga și Dan Botta. Problema litigioasă o formează teoria d-lui Blaga din Spațiul mioritic asupra orizontului cultural. Deocamdată asistăm la prima fază a acuzațiilor. Documente nu a produs — până acum decât d. Lucian Blaga, care demonstrează că înainte de orice influență opera sa este rezultatul unei îndelungi meditări asupra fenomenului cultural. Deocamdată, după toate aparențele și după cercetările noastre, adevărul stă de partea d-lui Lucian Blaga. Teoria substratului tracic în spiritualitatea românească este mai veche decât crede d. Dan Botta. Ceea ce face d. L. Blaga nu este decât de a prinde într'o serie de teorii fondul nostru etnic.

• •

TRANSILVANIA SUB MAGHIARI ȘI ROMANI de Vasile M. Theodorescu. — *Intr'un stil viu care deși polemic se menține în obiectivitate, cu o informație vastă și la zi, autorul analizează în această lucrare, cu o profundă cunoaștere a problemei, diferențele de vederi dintre români și maghiari cu privire la conducerea Transilvaniei.*

Lucrarea arată pe rând drepturile și libertățile acordate de noi și de unguri dovedind că statul român a fost binefăcător în toate domeniile.

Li s'au acordat la noi drepturi ungurilor uneori mai mari decât românilor „în dubla lor calitate de cetățeni români și de naționali unguri". S'au bucurat de cel mai larg și mai civilizat Statut al minorităților, de reforma agrară și de conversiune. Nu s'a pronunțat nici condamnațiune politică împotriva unui maghiar, nu s'a luat nici o restricție cu privire la prosperitatea lor culturală sau economică, au fost egal îndreptățiți cu noi la ocuparea funcțiilor publice. Li s'au dat pensii chiar celor care n'au depus jurământul, li s'a tolerat limba chiar în serviciile publice li s'a permis să aibe cotidiane mai numeroase decât cele din România, sau decât cele din Ungaria.

Astfel de constatări reies din documentata lucrare a d-lui Vasile M. Theodorescu, plină la fiecare pas de sugestii interesante și totdeauna întărite de dovezi. E o lucrare care răspunde cu mare competență și pe un ton înalt și demn „genialei propagande maghiare". In plus este interesant pus la punct istoricul atitudinilor maghiare față de Germania, atitudini nesincere chiar după arbitraj.

Impresionantă este concluzia lucrării, în spiritul de justiție care a fost totdeauna cel românesc. Punctul nostru de vedere în momentul de față este sintetizat de înaltul magistrat care este d. Vasile M. Theodorescu în ideia că dacă hotăririle arbitrale nu sunt susceptibile de apel, împotriva lor există totuși calea de atac a revizuirii — mijloc de luptă juridică — spre deosebire de revizionism, care este numai un mijloc de luptă politică.

• •

EMINESCU DESPRE BUCOVINA ȘI BASARABIA — Prezentarea făcută de d. prof. I. Crețu, studiului istorico-politic „Bucovina și Basarabia" a lui Mihail Eminescu, are îndoitul merit de a înfățișa o serie de articole ale marelui nostru poet și de a relua o temă, care astăzi, după dureroasele cedări teritoriale din toamnă, este de cea mai mare actualitate.

In 1878, când Rușii ridicau din nou pretenții asupra Basarabiei, Eminescu a publicat în „Timpul" aceste articole, în care, pe baza izvoarelor istorice contemporane, înfățișează drepturile noastre asupra acestui teritoriu.

Așezate la răspântia ambițiilor celor trei mari puteri: Rusia, Turcia și Austria, Principatele Române erau totdeauna sacrificate intereselor lor.

Eminescu arată amănunțit împrejurările în care a fost anexată Bucovina, patriotismul boerilor moldoveni și al Domnitorului Grigore Ghica Vodă, care nu puteau consimți la împărțirea „vetrei strămoșești". Exemplul acestora trebuia urmat și în ceeace privește Basarabia.

Cum această problemă făcea obiectul discuțiilor Congresului dela Berlin, unde se întruneau toate puterile europene, Eminescu arată cum în urma convenției dela Paris, se recunoscuse României, misiunea ei de țară neutră, stavilă certurilor dintre cele trei mari puteri.

Scrise, după expresia lui Eminescu însuși, „cu istoria și cu documentele în mână", într'o limbă impecabilă, și învăluite într'o mare dragoste de țară, articolele acestea sunt cele mai frumoase pagini de ziaristică românească dovedind că marele nostru poet a fost și un mare apărător al drepturilor naționale românești cum spune — pe bună dreptate, d. Profesor Crețu.

ALIANȚE ARTIFICIALE

de FLORIN MIRONESCU

Politica noastră externă a încheiat la 6 Septembrie trecut, cu trei hotare sfărâmate, un pătrar de veac de calcule greșite, de neprevedere, de nefiresc. Un neam întreg ispășește vina de a nu-și fi știut alege elita conducătoare și de a nu-și fi înțeles destinul.

A trebuit să vină zguduirea cea mare a dărâmării hotarelor ce concretizau idealul de justiție al neamului, pentru ca răbufnirea unei voințe de trăire adevărat românească, să nărue edificiul artificial al unei Românii democrate, geneveze, bizantine (singură realitate) pentru a începe trudit, calea întoarsă la pământul și trecutul nostru, la sufletul nostru, la vecinătățile noastre nemijlocite, spre hotarele noastre adevărate.

Alături de ziditorii unei alte Europe, Germania și Italia.

Am trăit douăzeci de ani din cultul unei înfăptuiri sfârșite, static, cu privirile în urmă spre un ideal depășit, România Mare. Am participat la marea societate de asigurare mutuală genevează, a beneficiarilor războiului și la reprezentanțele ei periferice, Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică, adică am fost sclavii unor alianțe nefirești, cu temeiuri în trecut, nu în viitorul intereselor noastre și altor năzuințe.

Ne-am vrut europeni, uitând să fim români, uitând că Sud-Estul Europei, pământul rădăcinilor noastre istorice, din Pind în Hemus și Carpații Nordici, este european doar prin produsele lui de export.

Ne legau de foștii aliați ai marelui război, sacre obligațiuni de recunoștință pentru o „îmbogățire fără cauză" datorită lor? O, nu! Fără paradox, francezii sunt cei cari au avut nevoe de noi, nu noi de ei. Să nu uităm acel „acum ori niciodată" adresat nouă când Verdun-ul era amenințat și când pacea separată rusă începuse să-și arate colții.

Și dacă-l alegeam pe „niciodată" în locul lui „acum", n'am fi avut România Mare? Ne-ar fi dăruit-o fără trudă izbânda dreptului de autodeterminare. Nimeni în lume n'ar fi putut împiedica pe frații de dincolo de Prut și de peste Carpați, să vină la noi. Așa, le-am fi rămas poate datori. Cu toate că am fi luat ce ni se cuvenea.

Luptând însă cot la cot pentru triumful unui principiu, întregirea ne-a dat-o el. Și frații cari au vrut-o. Tratatele au recunoscut-o. Puteau face altceva?

Dacă trecutul nu legitima păstrarea vechilor alianțe, cel puțin față cu manifestările spirituale, politice sau economice ale entității noastre naționale, dăinuirea vechilor alianțe ale războiului se integra firesc în legile de viață ale neamului? Căci „interesele noastre — și cu atât mai mult întovărășirile noastre — nu pot să meargă niciodată împotriva așezărilor firești".

Pe plan spiritual și politic, nu poate fi tăgăduit aportul Franței în dezvoltarea noastră statală. 1848, 1859, votul universal, parlamentarismul, democrația, ne-au fost dăruite de revărsarea generosului duh revoluționar francez. Celace le-a împedecat însă să fie românești.

Truda cotidiană a țăranului, migala meseriașului, tot gestul anonim de creație autentic românească, se desăvârșea de veacuri, ignorând democrația și ignorat de parlamentarism. Influența franceză la noi se manifesta într'un aparat de stat și într'o pătură suprapusă, inaderente la realitatea trăirii românești.

Politica europeană pe care am dus-o un pătrar de veac a fost politica acestei supra-structuri artificiale.

Ne-am integrat în statica spiritualității geneveze, care nu urmărea decât să imobilizeze istoria la pagina preponderenței anglo-franceze. In loc de o reglementare obiectivă și definitivă a unei vieți internaționale fundată pe realități, Versailles a însemnat, poate mai mult ca în alte păci ale istoriei, tot consacrarea unei înfrângeri. De aceia, negarea din partea aliaților, însăși a principiului pentru care luptaseră, când autodeterminarea Austriei trebuia să ducă, firesc, la Anschluss.

Deaceia, încurajarea particularismelor europene, pentru a nu gravita spre acea „inimă a Europei" ce a fost și va fi, atât cât se va bucura de aceiași putere de viață, Germania.

De aceia războiul, care — politic și economic — a continuat împotriva Germaniei înfrânte și încătușate.

Intr'o pace numai și numai a intereselor aliate, luată apoi vindicativ în antrepriză de iudaism, România se voia morțiș „europeană". Aliații, mărturisiți la început campioni ai principiului egalității juridice între state „se proclamaseră totuși — după victorie — mari puteri, cu interese generale și locuri permanente în consiliul Societății Națiunilor. România era invitată să poftească în rândul statelor de mâna a doua... „cu interese limitate".

La Saint Germain, marii noștri aliați și prieteni refuzau să ne dea granițele noastre naturale. Totuși, cu trei ani înainte, în tratatul de alianță dintre noi și ei, pentru o luptă cot la cot, semnăturile: Conte de Saint Aulaire și Sir Georges Barclay, recunoșteau și promiteau Tisa ca graniță apuseană a României.

Din jumătate din Banatul nostru au făcut zonă sârbească de protecție pentru Belgrad. Abia de atunci argumentul devine problemă.

Tratatul minorităților ne-a fost impus nouă, altora tot așa ca noi și învinșilor. Era a doua violare a principiului egalității juridice dintre state — de suveranitate nici nu mai vorbim — tocmai cu prilejul proclamării egalității civile și politice dintre indivizi.

Și nu era singura noastră „capitis diminutio". România era obligată la aplicarea stipulațiunilor tratatului pe întregul său teritoriu, în timp ce Jugoslaviei îi era impus numai pentru teritoriile nou dobândite.

Probabil se căuta ca nici „un român" să nu fie lipsit de ocrotirea art. 11: „Evreii nu vor fi obligați să îndeplinească acte cari ar însemna o încălcare a Șabăt-ului și nu vor fi loviți de nici o decădere de drepturi, dacă refuză să se ducă la tribunale în ziua Sâmbetei".

Și marii noștri prieteni, luptători pentru libertatea popoarelor, au ținut să ne invite răspicat în art. 8: „Deosebirea de religie, de credință sau de confesiune, va trebui să nu-l atingă pe nici un supus român, *în special la admiterea în slujbe publice, funcțiuni și onoruri* sau în exercitarea diferitelor profesiuni și industrii". Și nici nu i-a atins, până nu s'a prăbușit — din blestemul acestor patru rânduri — România Mare.

Pe plan economic, aportul Franței și Angliei în industrializarea țării și în dezvoltarea comerțului nostru, adică însfârșit în ceva din viața noastră cea de toate zilele, este nul. Dela primele începuturi de viață românească, am fost în sfera de influență a muncii germane.

Am forțat totuși, după război, schimburi nefirești între două economii paralele, chiar concurente, numai pentru a închide lanțul încercuirii Germaniei. In schimb, politica de credite cămătărești franceze ne-a desechilibrat balanța plăților, până la pragul falimentului. Și atunci ni s'a impus cel mai umilitor control din istoria financiară.

Un francez care știe ce spune, Domnul André Tardieu, recunoaște: „Nici noi, nici Anglia n'am răspuns nevoilor economice ale României. Anglo-saxonii au refuzat totul Europei Orientale. Franța a lăsat deoparte petrolul românesc pentru a-l cumpăra pe cel al Rusiei".

Solicitată să primească comenzile noastre de armament, Franța lui Leon Blum ni le-a livrat cu întârzieri de peste un an și într'un material — în special aviatic — cu totul inferior.

In interesul nostru, pentru împlinirea lacunelor și valorificarea prisosului economiei noastre, un tratat comercial cu Germania era pentru noi o necesitate vitală. Toate încercările făcute pentru realizarea lui, au eșuat în fața amenințărilor aliate.

Iată aportul economic al marilor noștri aliați și prieteni.

Politica externă unică, impusă de așezarea geo-politică a României Mari? O definea prin Nae Ionescu, nesfârșitul bun simț românesc, acum aproape zece ani: „Incadrarea țării noastre într'un sistem de alianțe și prietenii firești, care să facă imposibilă amenințarea granițelor noastre".

Putea fi acesta sistemul franco-englez?

Pentru ei menținerea tratatelor perpetua victoria aliată și înfometarea Germaniei; pentru noi, lupta împotriva revizuirii tratatelor însemna apărarea unei opere de Justiție fundată pe realitatea prezenței noastre — două mii de ani — în colțul acesta de lume. Chiar dacă aparent lupta era comună, cauzele se deosebeau profund. Ne-am pus soarta și dreptatea, în mâna celor pe care — implacabil — trebuia să-i revizuiască legile Firii.

Ne-am lăsat ocrotiți la început de securitatea colectivă (a se vedea Manciuria, Abisinia, China). După ce la München, Cehoslovacia a fost judecată și împărțită marii noștri aliați comuni, fără măcar o formală consultare, am primit — pentru un coeficient mai mare de securitate — garanțiile engleze. Adică garantarea formală a intangibilității granițelor noastre de către Anglia. Față de cine! Față de Ungaria castelor medievale, de care o desparte un continent și o apropie propria organizație socială? Socotim că nici o inimă românească n'a putut uita moțiunea parlamentului Marii Britanii, — protectoarea noastră — cerând revizuirea tratatului dela Trianon „în interesul păcii și al dreptății față de Ungaria". Ce înțelegeau englezii prin „garanție" în Europa arătase limpede Lordul Shydenham: „O Ungarie puternică și unită ar fi fost cea mai puternică garanție pentru pacea Europei Centrale".

Atunci, garanție față de Germania, cu care noi nu aveam frontieră comună și nici nimic de împărțit, dimpotrivă?

Sau față de Rusia cu care ea nu are nimic de împărțit?

Valoarea garanțiilor engleze, a securității colective și a întregii noastre politice externe, de douăzeci de ani în urmă, au vădit-o nenorocirile abătute, una după alta, pe capul nostru în anul de blestem 1940.

Ispășim pe ce ne-a mai rămas din moșie, cu cinci milioane de frați înstrăinați, pedeapsa celor ce n'au vrut să ne ierte greșelile, pentru că prea mare ne-a fost neghiobia.

Contribuția cercetătorilor italieni la psihologia aplicată

de Părintele Agostino Gemelli

In marea contribuție pe care au adus-o italienii, în a doua jumătate a veacului al XIX-lea, la progresul științelor biologice, un loc de seamă îl deține psihologia, domeniu în care oamenii de știință italieni întreprind cercetări cu totul importante și profund originale, căci ei nu cercetează una sau alta din funcții, ci omul în totalitatea lui psihofizică. Aceasta este caracteristica lucrărilor științifice ale lui Sergi, Morselli, Mosso, Bianchi. Faptul că opera lor se află sub semnul unor directive pozitiviste nu are prea mare însemnătate, căci lăsând la o parte temeiul filosofic, rezultatele obținute de ei păstrează o înaltă valoare științifică dat fiind că dovedesc corelațiile dintre viața psihică și cea fizică. Acești oameni de știință au avut și meritul de a urma problema vieții psihice așa cum este luată în considerare de psihologia noastră modernă, înțeleasă, cu alte cuvinte, biologic.

Curentul acesta părăsit o vreme, a fost astăzi reluat, mai cu seamă avându-se în vedere aplicațiile ce pot decurge din probelemele vieții contimporane. Și s'a dovedit a fi atât de mult pe calea adevărului, încât s'a simțit necesitatea întemeierii pe lângă Consiliul Național pentru cercetări a unei comisii permanente pentru studierea acestor probleme și a unui centru pentru studii și cercetări.

Ceeace deosebește pe psihologii italieni de oamenii de știință străini, care nu au în vedere decât selecționarea oamenilor numai din punct de vedere al profesiei, este tendința lor de a utiliza toate activitățile omului și mai ales de a lua în considerare factorul uman al muncii.

Psihologii italieni se transportă de pe terenul laboratorului în mediul social pentru a studia omul în timpul muncii, ținând seama de cea de a doua declarație din Tabiele Muncii, după care munca în toate formele ei este o datorie socială. **Cercetătorii italieni nu socotesc deci munca în legile ei generale și abstracte, ci după felul în care se desfășoară în Italia, unde în afară de câteva mari industrii, majoritatea populației activează în agricultură, meșteșuguri sau mica industrie.**

Astfel sunt înlăturate discuțiile care au loc în alte țări, cu privire la selecția psihotehnică și la orientarea profesională, care reprezintă după părerea acestor țări un amestec al Statului în inițiativa particulară. Intr'o țară ca Italia, care are un regim corporativ, patronul și muncitorul sunt alăturați în cadrul acestor probleme, iar scopurile selecției se identifică cu cele ale orientării profesionale.

In vreme ce studiul factorului uman a devenit pentru patroni un instrument ce contribuia la mecanizarea muncii, iar muncitorii erau reduși la o cantitate exprimată printr'un număr și socotiți ca o mașină, psihologii italieni opun o concepție cu totul diferită. Muncitorul fiind un om, este necesar să se studieze însușirile și aptitudinile individuale pentru a se putea determina chipul în care va putea fi întrebuințat în cadrul țelurilor superioare ale vieții naționale, ținându-se seama când se ajunge la orientarea profesională, la problema uceniciei, la indicațiile necesare unei mai firești desfășurări a muncii, ca toate acestea să nu fie primejdioase individului ci numai în folosul lui și al societății. Trebuesc, deci hotărîte, orariile, ritmul și pauzele muncii astfel ca monotonia și oboseala să fie înlăturate și studiate, în afară de durata și frecvența pauzelor, elementele prin care munca poate fi stimulată.

Comisia permanentă de pe lângă Consiliul Național pentru cercetări se mărginește la studierea acestor probleme cu caracter general, dar are în vedere domenii de activitate care au o mare însemnătate pentru viața națională: școala, armata, transporturile.

Tabiele Muncii au o mare actualitate problemei orientării profesionale care în concepția oamenilor de știință italieni nu constitue ceva absolut și impus omului, ci numai o indicație folositoare dată aceluia care trece dela ucenicie la școala vieții. **In Italia orientarea profesională înseamnă deci o omenească ocrotire dată tânărului care este observat în desvoltarea aptitudinilor lui.**

La această operă contribuesc de-a-valma: educatorul, psihologul, familia, organizațiile profesionale.

Un alt câmp vast de studiu și de aplicații este armata, atât din punct de vedere al selecției specialiștilor cât și din cel al educației și perfecționării. De o mare însemnătate pentru selecție este aprecierea psihotehnică și caracteriologică a personalității globale a soldaților, în special a acelora hărăziți însărcinărilor tehnice și posturilor de comandă.

Nu mai este nevoe să insistăm asupra utilității selecției psihotehnice în domeniul transporturilor. **Primul oficiu de selecționare a fost întemeiat, în timpul războiului din 1914—1918, de către un cercetător italian Gemelli, pentru alegerea piloților.**

Comisia specială, amintită mai sus, se ocupă de toate problemele privind transporturile, o problemă de mare interes social pentru siguranța traficului și ocrotirea vieții omenești.

Acestea sunt diferitele domenii de cercetare, în ceeace privește psihologia aplicată, în care se manifestă oamenii de știință italieni, iar rezultatele urmărite sunt: o mai bună utilizare a omului; o mai mică oboseală, o mai mică risipă de energie; o mai adecvată educare a omului în vederea activității pe care trebue s'o exercite în folosul vieții naționale.

Cronica militară

Ca și la terminarea campaniei din Vest, din care armatele Germaniei național-socialiste au ieșit încărcate de glorie, Fuehrerul Adolf Hitler a vorbit în fața Reichstagului, făcând de rândul acesta o declarație asupra campaniei din Sud-estul european, unde perfidia britanică isbutise să creeze, pentru scurtă vreme, e drept, un nou teatru de războiu. Cu aceeaşi meticuloasă grijă de a lămuri poporului german fazele războiului, Fuehrerul Adolf Hitler a făcut în declarația sa un adevărat referat militar, pe care credem că e necesar, pentru valoarea lui documentară, să-l menționăm în cronica acestei săptămâni.

Iată mai întâi planul general de campanie, care a început la 6 Aprilie și s'a desfăşurat în zilele de 8, 10 și 11 Aprilie după dispozițiunile comandamentului suprem german:

1. — O armată venind din spațiul bulgar trebuia să înainteze contra Traciei greceşti în direcția Mării Egee. Efortul principal al acestei acțiuni trebuia să fie dat de aripa dreaptă, care, punând în linie diviziile de vânători de munte și o divizie blindată, trebuia să ajungă până la Salonic.

2. — O a doua armată trebuia să înainteze în direcția Skoplje, având ca misiune să stabilească cât mai repede posibil o legătură cu forțele italiene ce se aflau în Albania.

Aceste două operațiuni trebuiau să înceapă la 6 Aprilie.

3. — Noua operație care trebuia să înceapă la 8 Aprilie trebuia să realizeze înaintarea unei armate venind din Bulgaria și având ca direcție generală orașul Niș. Obiectivul ei era atingerea regiunii Belgrad.

In acelaş timp și în cooperare cu această acțiune, un corp de armată german trebuia să ocupe Banatul la 10 Aprilie și sosească astfel dela nord în jurul Belgradului.

4. — La 11 Aprilie o armată concentrată în Carintia și în Siria, ca și în Ungaria occidentală, trebuia să treacă la atac în direcția Zagreb-Sarajevo-Belgrad.

Forțele armatei italiene aveau intenția de a înainta în direcția Albaniei, dealungul coastei, plecând dela frontul ținut de ele în Alpii Julieni, de a se uni, plecând din Albania prin Scutari, cu formațiile noastre, de a străpunge pozițiile iugoslave dela frontiera iugoslavo-albaneză la înălțimea orașului Skoplje, spre a stabili astfel legătura cu armata germană, care înainta în această regiune, de a străpunge frontul grec din Albania și de a arunca, dacă ar fi posibil, pe greci în mare cu ajutorul unei mișcări de învăluire.

Apoi executarea:

Armatele germane puse în linie contra Macedoniei și Greciei erau comandate de mareşalul von List, care arătase ce poate în modul cel mai remarcabil în campaniile precedente.

Forțele înaintând contra Iugoslaviei și care plecau din sud-estul Reichului și din Ungaria erau comandate de colonelul-general von Weichs.

Armatele, care operau sub comanda supremă a generalului von Brauchitsch și a colonelului-general Halder, șeful statului major general, au silit armata din Tracia grecească să capituleze numai după cinci zile, au stabilit legătura cu forțele italiene înaintând din Albania, au ocupat solid Salonicul, au silit, după 12 zile, Serbia să capituleze și au creiat astfel condițiile generale care trebuiau să permită presiunea pe cât de grea pe atât de glorioasă, asupra Atenei prin Larissa.

Această operație a fost încoronată prin ocuparea Peloponezului și a numeroase insule grecești.

Inaltul comandament al forțelor armate, al cărui șefi, mareșalul Keitel și generalul Jodl, ca totdeauna, au condus operațiile în mod remarcabil, a adus la cunoștință în amănunte isprăvile de arme în adevăr istorice săvârșite în cursul acestei campanii.

Aviația, pusă în linie sub comanda supremă și personală a Mareșalului Imperiului și a generalului Jeschonneck, șeful său de stat major general, s'a împărțit în două mari grupe comandate de colonelul-general Loehr și de generalul von Richthofen. Aviația avea drept sarcină: 1. Să distrugă aviația inamică, ca și infrastructura ei; 2. Să atace Belgradul, centrala conspiratorilor, în toate obiectivele sale importante și să-l elimine astfel dela început ca factor militar și 3. Să ajute pretutindeni trupelor combatante germane printr'o activitate intensă a aviației și a apărării contra avioanelor, să sfărâme rezistența inamicului, să-i facă mai grea fuga, să-l împiedice, dacă este posibil, să se reimbarce și să sprijine în mod eficace prin punerea în acțiune a contingentelor de trupe transportate cu avionul și a parașutiștilor, misiunile armatei.

In acest războiu, armata germană s'a întrecut într'adevăr. Această cursă spre victorie a stins focarul de războiu în două state într'un interval de abia trei săptămâni.

In sfârșit rezultatele:

In cursul operațiilor din Iugoslavia, fără a lua în considerare soldații din grupul etnic german, ca și pe croați și pe macedoneni, cari în marea lor majoritate au fost imediat trimiși la vetre, au fost făcuți prizonieri — numai soldați sârbi — 6298 ofițeri și 337.864 soldați. Aceste cifre nu sunt decât rezultatul unor evaluări provizorii.

Numărul prizonierilor greci, de 8000 de ofițeri și 210.000 soldați, nu poate fi socotit la aceiași valoare, dat fiind că este vorba de armata greacă macedoneană și epirotă încercuită și obligată să capituleze în urma operațiilor germano-italiene. De aceea, prizonierii greci au fost și vor fi trimiși la vetre imediat, ținându-se seamă de atitudinea bravă a acestor soldați.

Numărul prizonierilor englezi, neozeelandezi și australieni este de 9000 ofițeri și soldați.

Prada nu poate fi evaluată pentru moment nici chiar aproximativ.

Partea care revine Germaniei ca fiind capturată în urma succeselor dobândite de armatele germane atinge de pe acum — după cifrele disponibile actualmente — proporțiile următoare: peste o jumătate de milion de puști, mai mult de 1000 de tunuri, mai multe mii de mitraliere, tunuri antiaeriene și obuziere, numeroase vehicule și mari cantități de muniții și obiecte de echipament.

Concentrarea forțelor germane a fost pregătită în 7 zile. Din totalul forțelor germane de 31 de divizii au intrat efectiv în luptă 11 divizii de infanterie și de vânători de munte, 6 divizii blindate, 3 divizii motorizate în întregime ale armatei și ale formațiunilor SS, ca și două divizii și jumătate motorizate.

In lupta contra englezilor, neozeelandezilor și australienilor, practic vorbind nu au fost decât două divizii blindate germane, o divizie de vânători de munte și o divizie de gardă personală.

Pierderile armei aeriene germane, ca și ale formațiilor SS, în această campanie, sunt cele mai mici pe care nei le-am avut de suferit până astăzi.

Forțele armatei germane au pierdut în această campanie contra Iugoslaviei și Greciei (respectiv, Marei Britanii în Grecia): armata de uscat și SS: 57 ofițeri și 1421 subofițeri și soldați morți, 181 de ofițeri și 3571 subofițeri și soldați răniți și 13 ofițeri și 372 subofițeri și soldați dispăruți; armata aeriană: un ofițer și 42 de subofițeri și soldați morți și 36 ofițeri și 164 subofițeri și soldați dispăruți.

Luptători din linia I

Dela „compania de pontonieri" la batalionul motorizat de pioneri

Regele-soldat Friederich Wilhelm I, este primul care a înființat la anul 1715, o „companie de pontonieri". De atunci această armă s'a acoperit de glorie. Este suficient să ne gândim la trecerea Dunării efectuată de prințul Eugen la Belgrad, la trecerea Rhinului făcută de Bluecher în noaptea de Anul Nou 1814, și la cucerirea redutelor dela Dueppel, la care au contribuit în mod strălucit 2 batalioane de pioneri. In August 1914, cu ocazia asaltului asupra Liegeului, pionerii s'au folosit pentru prima dată de aruncătoare de mine. Victoria din Polonia și cea din Franța au fost obținute și datorită pionerilor de asalt. Ei erau mereu înainte deschizând drumul coloanelor motorizate înlăturând baricadele și câmpurile minate, reparând podurile într'un timp record, cu o repeziciune de necrezut. Vitejia și puterea de foc nu folosesc la nimic, dacă trupa nu ajunge pe inamic și dacă urmărirea nu se face fără încetare. Pionierul, trebuie să facă în așa fel ca celelalte arme să aibă mereu drumul liber. Activitatea sa se desfășoară în zona de foc.

Campania celor 18 zile, nu s'ar fi putut realiza, fără intervenția atât de strălucită a batalioanelor de pionieri. Liniile de fortificații nu ar fi fost cucerite cu atâta ușurință dacă nu ar fi intervenit pionierii de asalt. Construind drumuri prin terenurile mlăștinoase pionierii au deschis drumul artileriei grele, iar înlăturând baricadele, ei au făcut posibilă înaintarea unităților de tancuri. Intr'un cuvânt, pionierul din acest războiu a fost ceeace a spus cândva generalul Freiherr von der Goltz, anume un „luptător din prima linie". Pierderile înregistrate de această armă dovedesc acest lucru. Nu mai poate fi vorba acum că pionierul este un simplu lucrător, îmbrăcat în haină militară și care construește poduri și șosele. Desigur calitățile tehnice și capacitatea de a construi sunt atributele pionierului, dar el este în prima linie soldat și luptător. Câte treceri de râuri nu s'au făcut oare sub focul cumplit al artileriei dușmane. Construirea unui pod în cursul unor operațiuni militare este o adevărată faptă de vitejie. Nu mai este vorba de podurile care se construiau pe vremea principelui Savoja și nici măcar de cele care au fost construite pe vremea războiului mondial. Cum pot oare trece tancuri de 20 de tone pe un singur pod de lemn?

Ceeace se cere astăzi pionierilor la un asalt nu este numai rezultatul unui simplu dresaj. Pionierul trebuie să dea dovadă de vitejie și să aibă un suveran dispreț de moarte. Misiunea pionierilor de astăzi este cât se poate de mare și de frumoasă; ei deschid calea armatelor, din rândurile lor se recrutează detașamentele de asalt și de distrugere, care operează împotriva liniilor fortificate, ei construiesc podul sub focul inamicului, așează barajele de mine și curăță câmpurile de mine, putându-se spune cu drept cuvânt că dezgroapă moartea.

„Pionierii ca totdeauna!" așa spune cu mândrie soldatul care poartă culoarea neagră pe epolete. „Bine ca totdeauna!" Aceasta este adevărat. Pionierul de astăzi este demn urmaș al sapeurilor din timpul războiului mondial, al acelora care au înlăturat barajele din Flandra, care au construit drumurile până în creștetul munților de pe frontul de sud și care s'au distins atât de frumos în Galiția.

Cumpărați flori dela Florăria Axei

Strada Batiștei No. 3

RĂZBOI sau PACE?

Rusia și Marea Mediterană

Fereastra spre Europa, pe care o c[illegible] cel Mare — Prima corabie rusească în Mediterana — Campania din M[illegible] — Instigațiile fraților Orlov și manifestul Ecaterinei a II-a — O experiență [illegible]itoare — Luptele din arhipelagul grec

de [illegible] Block

Din momentul în care Rusia a intrat în rândul Marilor Puteri și a simțit necesitatea legăturilor cu alte Puteri, ea duce o politică de extindere spre „Marea Caldă". Cu toată imensitatea ei și cu toată lungimea frontierei maritime, Rusia a fost și a rămas foarte săracă în ceea ce privește ieșirile libere spre marile căi de comunicații maritime. Spațiul vital al poporului rus e întins prea departe de apele libere. Porturile dela răsărit și miază-noapte, în afară de Vladivostok și Murmansk, înghețată pentru o bună perioadă a anului. Portul Vladivostok nu asigură legături libere cu Pacificul, — pe de altă parte, portul Murmansk este situat prea departe de centrele productive ale Rusiei.

Petru cel Mare a fost primul care a înțeles acest neajuns și dânsul e acela care a preconizat expansiunea însă spre „apele calde", după cum spunea el.

Din această cauză a dus războiul din Vest cu Suedia, tocmai pentru a găsi o „fereastră spre Europa" prin Marea Baltică. Tot din această cauză provin și aspirațiunile lui în direcția Indiilor și a Golfului Persic. Insă cheia de boltă a politicii sale erau Caucazul, Marea Neagră și Balcanii, — tot frontul Turciei de pe atunci care împiedica Rusiei ieșirea spre Mediterana.

Această politică a fost moștenită și de Ecaterina II-a. După un șir de războaie duse cu succes împotriva Turciei, Ecaterina a pășit la realizarea practică a problemei legăturilor dintre Rusia și Mediterana. Când s'a dovedit că frontul turcesc nu poate fi străpuns din cauza puterii otomane, fie din cauza amestecului tuturor țărilor europene în problema balcanică, atunci Rusia a căutat să ocolească Europa pentru a pătrunde în Marea Mediterană.

Prima încercare în această privință a fost făcută în 1764. Un negustor întreprinzător din Tula, Vladimirov, a înființat o societate pentru negoțul direct cu Italia pe mare. Ecaterina II-a a încuviințat numaidecât această inițiativă și a construit prin mijloace proprii o fregată înarmată cu tunuri. Acest vapor a parcurs fără niciun incident distanța dela Kronstadt până la Livorno cu o încărcătură de fier, piei crude, pânză de corabie, tutun, icre, ceară și funii. A fost prima corabie rusă care a intrat în Marea Mediterană, căci până atunci, corăbiile rusești nu ajungeau decât până la Cadix.

Câtiva ani mai târziu a fost întreprinsă o campanie navală de mari proporții, care a rămas scrisă în istoria navigației ca o pagină de glorie, nu numai pentru flota rusă.

In 1769, Impărăteasa Ecaterina alcătuise un nou plan de luptă împotriva Turciei și anume răscularea împotriva Imperiului Otoman a Tătarilor din Crimeea și a popoarelor creștine din Balcani. Astfel s'a născut planul unei expediții navale cunoscută în istorie sub numele de „expediția spre Moreea".

Lăsăm la o parte motivele creștine și panslaviste ale ac[illegible] diții, pe care se sprij[illegible] istorici ruși. Tătarii și [illegible] Crimeea n'au fost nici [illegible] Slavi și trebuiau să [illegible] pentru aceleași scopu[illegible] lahii și Grecii care [illegible] dar nu erau Slavi. A[illegible] diție, unică în felul [illegible] fie privită din punct d[illegible] politicii imperialiste ru[illegible] mentată cu realitățile [illegible] nomice. Din punct de [illegible] tegic, ea era zămislită [illegible] îndrăzneață în spatele [illegible] spre a degaja alte teatr[illegible] împotriva lui, în Crimee[illegible] nare. Sub această privi[illegible] ția din 1769 ni se pre[illegible] capitol al istoriei ruse [illegible] te repeta sub alte form[illegible] mai există și imperial[illegible] lipsa de ieșire la mare, [illegible] plexul problemelor b[illegible] se menține nedeslegat[illegible] Strâmtorilor. Marea [illegible] devenind teatrul princip[illegible] rațiuni, problema se [illegible] ză și deaceea credem că [illegible] runcăm o privire retr[illegible] supra acestei expediții.

Având în vedere slă[illegible] tei ruse depe atunci (p[illegible] războiu fiind construit [illegible] ani în urmă) și având [illegible] puterea flotelor engle[illegible] și otomană, această ex[illegible] poate fi caracterizată [illegible] șarjă îndrăzneață. Toat[illegible] compunea din 17 uni[illegible] care numai 7 vase de [illegible] pagiul complet atinge[illegible] 25.000 oameni care d[illegible] 4000 puști și 1500 ca[illegible] marea vaselor era des[illegible] în total 30 de tunuri [illegible] a se măsura cu vasele [illegible] gleze și otomane. C[illegible] escadrei a fost numit [illegible] gorie Spiridov. El a av[illegible] a nu opri în drum va[illegible] ne, daneze și mai ales [illegible] gleze. In ceea ce priv[illegible] Spania și Neapole, u[illegible] dinastia burbonă du[illegible] de Rusia, amiralul S[illegible] ordin de a evita aco[illegible] turile acestor țări.

Escadra a pornit di[illegible] tocmai în luna Iulie [illegible] Vasul de linie „Sviato[illegible] strucție recentă s'a [illegible] insula Gotland, fiind [illegible] pentru distanțe mari, [illegible] haga o bună parte di[illegible] ofițeri au dezertat. C[illegible] ajuns la Hull, o mare [illegible] chipagiu era bolnavă [illegible] dezinterie. Ordinul [illegible]

[illegible]ermitea [illegible] punctul de destinați[illegible] acest timp se găseau [illegible] riții Impărătesei, fr[illegible] Grigorie Orlov. Ideia [illegible] a creștinilor le apar[illegible] caterina II-a a adopt[illegible] poruncindu-i lui A[illegible] a conduce toate opera[illegible] siv expediția naval[illegible] dov. Concomitent [illegible] fost trimiși emisari [illegible] cia, Bulgaria, Albania [illegible]

[illegible]na II-a a lansat un manifest [illegible] popoarele creștine subjugate [illegible]ci. In acest manifest se spu[illegible] [illegible]e altele: „Va fi cea mai [illegible]lăcere a noastră de a vedea [illegible]le creștine eliberate din [illegible] jignitoare, pășind sub con[illegible] noastră pe urmele strămo[illegible]or".

[illegible]rina II-a plănuia nu numai [illegible]ne triplă împotriva Turciei, [illegible] atacul dinspre Dunăre, din [illegible]hipelagul grecesc prin escadra Spiridov și prin răscularea [illegible]lor creștine din Imperiul Otoman [illegible] ci avea de gând să atace [illegible]a mediteraneană și într'o [illegible]ecție. Printr'un emisar spe[illegible]ruzzi, Rusia a început tra[illegible]u patriotul corsican Paoli, [illegible] răsculat împotriva Fran[illegible]ă ce această țară a cumpă[illegible]sica dela Genovezi. Paoli [illegible]fost învins înainte de a rea[illegible] înțelegere cu Rușii.

[illegible]oată escadra plecată din [illegible]dt, au ajuns la insula Mi[illegible] [illegible] sfârșitul anului 1769, [illegible] vase de linie și 4 vase au[illegible] In Februarie 1770 au a[illegible] Livorno, unde se găsea con[illegible]ov, numai trei vase de linie [illegible]'o stare deplorabilă, dintre [illegible]ul s'a împotmolit în mo[illegible] acostării. După vizitarea [illegible] contele Orlov a trimis un [illegible] la Petersburg în care se [illegible] de ignoranța ofițerilor și [illegible]ia echipagiului. Dar Impă[illegible] era departe de a pierde [illegible]și în răspunsul ei către Or[illegible]e că expediția a fost folo[illegible] deoarece a arătat toate ne[illegible]le marinei rusești.

[illegible]eași scrisoare, Ecaterina a [illegible] trimiterea întăririlor și în[illegible]r, în Iulie 1770 a pornit din [illegible] doua escadră sub comanda [illegible]lui danez Arf, cu 2500 de [illegible]iști dintre care 500 din gar[illegible]rială. Cheltuielile acestor [illegible]expediții n'au fost pre[illegible] Ele au costat 1.900.000 ru[illegible]

[illegible]bruarie 1771, ambele esca[illegible] ajuns în Moreea acostând [illegible] peninsula Main. Populația [illegible]a întâmpinat pe Ruși cu [illegible]tuziasm. S'au alcătuit două [illegible]ente de voluntari sub co[illegible] maiorului Dolgoruki și a [illegible]ului Barcov. Acesta din ur[illegible] surprins cu 1000 de mainoți [illegible]tra în Sparta. [illegible] detașa[illegible]e 3000 de Turci și i-a în[illegible] Cetatea orașului a capitulat [illegible]ție de liberă trecere a gar[illegible] Turcii au depus armele, [illegible]inoții nu s'au ținut de cu[illegible]au masacrat peste 1000 de [illegible]dezarmați. După acest suc[illegible]ana lui Barcov a crescut [illegible] 8000 de voluntari. Acea[illegible]nă a fost pândită de Turci [illegible]urată. Grecii au aruncat [illegible]i au fugit iar Rușii s'au [illegible] înverșunare, căzând cu [illegible]ră de 4 soldați. Aceștia au [illegible] Misitra pe rănitul Barcov [illegible]salvat steagul înfășurân[illegible] el.

[illegible]elaș timp maiorul Dolgoruki a cucerit Arcadia iar brigadierul Hanibal a cucerit după un scurt asediu portul Navarin. Aici contele Orlov a concentrat toate vapoarele pentru a da marinei turcești lovitura decisivă.

Contele Orlov a reușit să surprindă flota turcă la intrarea în golful insulei Chios, lângă localitatea Ceșme, tocmai în momentul în care sosise acolo o escadră de întărire. Față de 9 vase rusești se găseau 16 vase de linie turcești, 6 fregate și mai multe vase auxiliare. Rușii au capturat în această luptă un vas de linie și o fregată, celelalte au fost distruse. Spiridov a raportat după această luptă: „Am atacat flota turcă, am zdrobit-o, am ars-o, am prefăcut-o în cenușă, lăsând în acest loc o priveliște oribilă, asigurându-ne dominațiunea în tot arhipelagul".

Incurajat de această victorie, contele Orlov plănuia forțarea Dardanelelor crezând că apariția escadrei rusești în fața Constantinopolului, va sili pe Sultan să încheie pacea atât de mult dorită și de Rusia. El a renunțat însă la acest plan din lipsă de oameni pentru operațiuni de debarcare și din necunoașterea sistemului fortificat al Dardanelelor.

Operațiunile navale rusești au continuat, cu întreruperi datorite relațiilor politice cu Marile Puteri, până în anul 1773 când s'a încheiat armistițiul. In toamna anului 1772, cea de a treia escadră rusă comandată de căpitanul Koniaev a ars la Patras 16 vase turcești. In acelaș timp vasele rusești operau lângă țărmurile Egiptului și ale Siriei. In 1773 escadra rusă a debarcat armata în Siria și a asediat Beyrouth încheind în prealabil o alianță cu Druzii, dușmani ai Turciei. Beyrouth-ul a fost cucerit dar a fost cedat Druzilor care a fost părăsit de aceștia în schimbul a 250.000 de piaștri.

In această perioadă influența rusă în partea răsăriteană a Mării Mediterane era atât de puternică, încât contele Orlov a prohibit intrarea vaselor neutre în Dardanele.

In Octombrie 1773 a pornit din Kronstadt și a patra escadră sub comanda amiralului scoțian Greig, compusă din 2 vase de linie, 2 fregate și 6 vase de transport. Aceasă escadră n'a ajuns la destinație deoarece ostilitățile dintre Rusia și Turcia încetaseră.

Rusia nu s'a folosit atunci de succesele formidabile obținute în Marea Mediterană. Certurile dintre amirali au diminuat poziția morală a flotei ruse, câștigată prin fapte pur militare. Pe de altă parte, această flotă n'a găsit sprijinul așteptat dela popoarele subjugate. Insfârșit, Rusia a fost slăbită de atâtea lupte pe atâtea fronturi și de combaterea atâtor intrigi țesute de cancelariile diplomatice europene.

Despre sfârșitul campaniei navale și despre întoarcerea resturilor flotei rusești nu se știe aproape nimic, însă această epopee a avut un mare răsunet și a arătat până unde s'au putut extinde aspirațiile rusești încă de, acum 170 ani în zorii imperialismului rus.

Cronica externă

Declarația făcută de Fuehrerul Adolf Hitler în Reichstag, Dumineca trecută, cuprinde o serie de lămuriri și preciziuni, cari sunt în actualele împrejurări de o deosebită însemnătate politică și diplomatică. Incă odată Fuehrerul Germaniei a menționat repetatele eforturi spre a menține pacea și a evita extinderea războiului. Intrigile Angliei au isbutit totuș să ducă la pieire Jugoslavia și să împingă Grecia în ruină. Vorbind de politica Germaniei în Balcani, d-sa a spus:

„Voi face mai întâi o scurtă dare de seamă asupra scopului politicei Germaniei în Balcani, așa cum l-am conceput și cum am făcut sforțările a-l atinge.

1) Reichul n'a avut niciodată în Balcani nici interese teritoriale, nici interese politice egoiste. Cu alte cuvinte, Reichul nu s'a interesat de loc de problemele teritoriale și nici de chestiunile interne ale acestor state, pentru motive egoiste.

2) Reichul s'a străduit totuși să lege și să adâncească relațiuni economice strânse cu aceste state, nu numai în interesul Reichului, ci și în interesul însuși al acestor țări.

„Și anume: dacă vreodată economiile naționale a doi parteneri la afaceri s'au complectat într'o manieră rezonabilă, apoi aceasta a fost și aceasta este cazul între statele balcanice și Germania.

„Germania este un stat industrial, care are nevoe de alimente și de materii prime. Statele balcanice sunt regiuni apte pentru agricultură și cu materii prime, având nevoe de produse industriale. In consecință, rezultă în mod natural posibilitatea unei desvoltări deosebit de favorabile a relațiilor economice mutuale.

„Dacă cercurile engleze sau chiar cele americane au voit să vadă în aceasta o pătrundere ilicită în Balcani din partea Germaniei, acest lucru constitue o aroganță, pe cât de prostească, pe atât de insolentă, căci fiecare stat își desvoltă politica economică după interesele sale naționale, iar nu după interesele câtorva capitaliști străini, desrădăcinați și iudeo-democrați.

„Dealtfel, atât Anglia, cât și America, nu ar putea figura în aceste regiuni decât ca cel mult vânzători, dar niciodată ca cumpărători. Germania însă nu numai că a vândut articole industriale Balcanilor, dar ea a fost în aceste regiuni cumpărătorul cel mai important. Și ea a fost un cumpărător permanent și serios, care a plătit produsele țăranilor din Balcani cu munca muncitorului din industria germană și nu cu monede și devize de o valoare iluzorie, care sufereau dealtfel de o devalorizare cronică.

„Astfel, nu trebue nimeni să se mire că Germania a devenit cel mai mare dintre partenerii comerciali ai statelor balcanice. Aceasta a fost nu numai în interesul Germaniei, ci și în interesul popoarelor din Balcani. Numai mințile stăpânite doar de ideea capitalistă a democrațiilor noastre evreești pot afirma că, din momentul în care un stat livrează mașini altui stat, el îl domină prin acest fapt.

„In adevăr, o asemenea dominație nu poate fi decât reciprocă dacă se are în vedere că ai mai de grabă putința să te lipsești de mașini decât de alimente și de materii prime, astfel încât partenerul care primește pentru mașinile sale alimente și materii prime este și mai dependent decât cel care primește produse industriale.

„Nu, în această afacere nu au fost nici învingători, nici invinși. Nu au fost decât tovarăși și Reichul german al revoluției național-socialiste a pus în această privință în joc tot amorul său propriu spre a fi un partener convenabil, adică de a plăti cu produse de prima calitate, iar nu cu valorile fără valoare ale democrațiilor".

Nebunia Jugoslavă a deturnat această politică dela țelurile ei politice. Consecințele campaniei din Grecia și Jugoslavia sunt astfel apreciate, în declarația de Duminică:

„Consecințele acestei campanii sunt extraordinare. Dată fiind posibilitatea, demonstrată de evenimente, pentru o mică clică de conspiratori de a face în orice clipă din Belgrad un focar de incendiu în serviciul unor interese extracontinentale, faptul că această primejdie este de acum înainte definitiv îndepărtată constitue o destindere pentru toată Europa. Calea de comunicație importantă a răsăritului, Dunărea, se află astfel protejată pentru totdeauna contra unor noui acte de sabotaj. Traficul pe Dunăre este de acum înainte pe deplin restabilit.

„Reichul German, abstracție făcând de modesta corectare a frontierelor sale, care fuseseră micșorate la terminarea războiului mondial, nu are interese teritoriale deosebite în aceste regiuni. Politicește, nu suntem interesați decât să asigurăm pacea în acest spațiu, iar economicește, suntem interesați la stabilirea unei ordini care să garanteze desvoltarea producției în profitul tuturor, ca și reluarea schimburilor comerciale. Aceasta este în sensul unei justiții imanente, dacă se ia în considerare și interesele bazate pe datele de ordin etnografic, istoric și chiar economic. Germania nu va fi decât un observator interesat în ce privește această evoluție".

Și Fuehrerul a încheiat cu aceste cuvinte:

„Vă asigur că privesc viitorul cu un calm perfect și cu cea mai mare încredere. Reichul german și aliații săi reprezintă o putere din punct de vedere militar, economic și mai ales din punct de vedere moral, superioară oricărei coaliții imaginabile din lume.

„Armata germană va fi totdeauna gata să fie pusă în acțiune acolo unde va fi nevoie. Poporul german știe că războiul acestei lumi nu este decât urmarea rapacității câtorva ațâțători la războiu internaționali și a urii democrațiilor evreești, a căror emanație sunt ei. Noi nu luptăm astăzi numai pentru propria noastră existență, ci și pentru eliberarea lumii de o conspirație, care a subordonat într'un mod care nu ține seama de niciun scrupul fericirea popoarelor și oamenilor josnicului lor egoism.

Reporiaj de războiu

Prin ploaie, ceață și noroi

Vânătorii de munte germani, în campania din Balcani

Un corespondent german de războiu, descrie astfel operațiunile la care au participat cu atâta strălucire, trupele de munte ale Reichului, recrutate din regiunile de sud ale Germaniei (Austria, Bavaria și Wuertenberg):

Operațiunile din primele zile s'au bucurat de un soare frumos, care îngăduia observația perfectă la mare distanță deși trupa avea de înfruntat o căldură mare și praful, care se ridică în nouri groși pe drumurile nepietruite.

In noaptea celei de a 2-a zile de luptă, barometrul s'a coborît dintr'odată. S'a făcut frig și de atunci plouă fără întrerupere. Schimbarea aceasta a vremii, lovește în aceeași măsură atât comandamentul cât și trupa. Vremea proastă are un efect foarte mare asupra stării drumurilor. Trupele noastre, care în majoritatea lor au străbătut pe jos întreaga Bulgarie venind din România, căpătaseră oarecare experiență în ce privește drumurile din Balcani. In Bulgaria deja fusese prost de tot, dar ce au văzut acuma pe pământul Greciei, face ca descrierile asupra campaniei din Polonia, să nu fie nimie pe lângă ceeace au ei de întâmpinat acum. Praful șoselelor s'a transformat după câteva zile de ploaie într'un noroiu cleios, iar după alte câteva zile, drumurile au devenit niște imense băltoace. Cai și catâri, în nesfârșite coloane, urcă defileurile, purtând în spinare munițiuni și provizii.

Cu deosebită recunoștință, privesc soldații aceste lungi transporturi, care, zi și noaptee, fără întrerupere se strecoară prin grindina de proectile ale inamicului. Coloșii motorizați, nu cunosc însă nici un obstacol. Șenilele lor frământă noroiul și urcă cu ușurință pe înălțimi, remorcând obuziere grele, tunuri antiaeriene sau camioane care s'au împotmolit.

Dar trupa? Când se va vorbi odată despre marșurile forțate ale soldaților noștri în Polonia și Franța, trecerea acestor munți din Grecia va avea și ea desigur un loc de onoare. De 3 zile și de 3 nopți mărșăluiesc regimentele diviziilor noastre de munte. Nici un petec din stofa hainelor lor nu este uscat. Din cap până în picioare sunt acoperiți de noroiu, ochii le sunt roșii, de zile întregi n'au dormit și n'au mâncat mâncare caldă. N'au putut bivoaca, întrucât corturile ar fi fost luate de apă.

Nu este vorba însă numai de marșuri, ci și de lupte. In aceste 3 zile ei au sdrobit rezistența unui sistem de fortificații, care se poate asemăna cu linia Maginot. La început s'a crezut că se exagerează făcându-se asemenea comparație, dar atunci când s'a pătruns în interiorul forturilor și s'a constatat puterea lor de rezistență s'a văzut că afirmația aceasta conține mult adevăr.

In aceste 4 zile, o armata întreagă se luptase literalmente cu ploaia, noroiul și ceața. Ofițeri și vânători, au împărtășit cu toții aceeași soartă. Necazul comun întărește și mai mult legătura dintre comandament și trupă. Privind aceste coloane nesfârșite, care trec prin fața ochilor tăi, este imposibil să nu exclami: ce soldați minunați!

Bineînțeles că înjură cât pot împotriva acestui noroiu îngrozitor, dar când sunt chemați să acționeze, uită de mizerie și oboseală, luptă și înving.

Fără nici o îndoială, inamicul se apără cu îndârjire și stă înfipt solid în întărituri săpate în munte, disputând fiecare palmă de pământ și având drept aliați terenul și vremea proastă. El a fost totuși biruit, fortificațiile sale luate cu asalt, dispozitivul său străpuns, trupele noastre coborându-se după aceea fulgerător pe Valea Strumei.

Operațiunea aceasta se va număra printre cele mai de seamă acțiuni din istoria războaielor. Prizonierii greci, care se află încă sub impresia îngrozitoarelor atacuri, ne spun că în Grecia nimeni nu credea că aceste fortificații vor putea fi luate vreodată. Ele au căzut totuși în 3 zile.

In căzărmile subpământene, în turele și în cazemate, astăzi se află soldați germani. Ei se minunează mergând prin acest labirint, săpat sub pământ și poate se miră întrucâtva că au putut cuceri asemenea lucru în câteva zile. Apoi stau tăcuți, strângându-și dinții, în fața mormintelor proaspete, pe care stă zugrăvită crucea de fier și numele unui camarad drag, lângă care au mărșăluit multe zile și care a împărtășit împreună cu el bucurii și necazuri.

Spatiul vital

Am schițat în două articole anterioare bazele colaborării economice româno-germane. S'a văzut cu prisosință avantagiile pe care ni le oferă această conlucrare în toate domeniile economiei naționale, dar mai ales în agricultură unde prețurile și cererile vor fi ferite în viitor de fluctuațiile pieții mondiale. Țara noastră nu e un spațiu agricol care să poată concura marile piețe și de aceea ne găsim mereu în inferioritate față de alți producători. Remedierea acestui rău se poate duce la bun sfârșit prin colaborarea cu Germania, sud-estul reprezentând pentru cel de al treilea Reich un spațiu vital de primul ordin.

Sensul acestei expresii atât de uzitate — spațiu vital — a fost adeseori tendențios interpretat fie din necunoaștere, fie din diferite motive lăturalnice. Credem că este necesară o analiză mai amănunțită a expresiei: statele sud-estice reprezintă un spațiu vital pentru Germania.

Pentru a putea răspunde la întrebarea ce este un spațiu vital trebue să privim problema în complexitatea ei. Spațiul vital nu se referă numai la state și popoare ci și la totalitatea întrepreprinderilor de tot felul afiat pe întinsul unui teritoriu național. Așa de pildă, industria noastră petroliferă nu este condiționată numai de terenul respectiv, bogat în zăcăminte petrolifere, de sonde, rafinerii și personalul angajat ci și de problema cumpărătorului produselor industriale. Sensul și scopul unei industrii se definește abia când problema *debușeului* este clarificată.

Ca și pentru problema industrială, tot astfel se pune problema și în agricultură. De aci clarificarea poziției economice între diferitele state. Ideea de bază a fiecărei întreprinderi stă în posibilitatea de conlucrare efectivă și sinceră prin creiarea spiritului de unitate economică. Două țări a căror economie se compensează pot forma oricând o unitate. Aceasta nu înseamnă că trebue să existe o colaborare exclusivă, ci că fiecare în parte susține economia celeilalte.

Așa dar, spațiu vital nu înseamnă, așa cum tendențios se afirmă, un teren pe care Germania ar dori să-l colonizeze, ci o țară cu care ea vrea și trebue să conlucreze pe plan economic. România, ca și sud-estul în general, vor avea toată libertatea să facă comerț și cu alte state care nu fac parte din acest spațiu, însă bazele economice vor fi fundate pe necesitățile constante româno-germane.

Interesul fiecărei țări dintr'o asemenea unitate economică constă în posibilitatea de a fi bine aprovizionată dar și să aprovizioneze în acelaș chip. Conlucrarea constantă aduce după sine și ridicarea puterii de cumpărare. De aci ideea germană de planificare economică, fără de care nu poate exista colaborare, căci planificarea înseamnă cunoașterea reciprocă a necesităților economice. Nu vom mai asista la conjuncturi defavorabile, așa cum se făcea pe vremea liberalismului, când o țară agricolă cultiva tot felul de produse, care însă nu găseau debușeu datorită unei lipse de planificare. In concluzie, spațiul vital înseamnă luarea în considerație nu numai a capacității de producție ci și a raporturilor geografice și culturale.

Când afirmăm că statele sud-estice fac parte din spațiul vital german trebue să înțelegem că Germania reprezintă o importanță deosebită pentru desvoltarea acestor state, după cum la rândul lor ele condiționează debușeul supraproducției germane. Reciprocitatea este totală. Sud-estul se integrează în spațiul vital german, iar Germania aparține spațiului vital al acestor state.

ECOURI ECONOMICE

Dezastruoasa situație economică a Statelor Unite...

S'a arătat în câteva articole despre blocada îndepărtată că planul englez de înfometare a Europei duce la ruină tocmai acele state care sunt chemate să facă jocul plutocrației iudaice engleze. Statele Unite în care naivitatea și sforăria democrată a iudaizatului Roosevelt ascunde realitatea în spatele unor absurde amenințări americane, suferă enorm de pe urma acestei blocade îndepărtate. De dragul finanței cu perciuni, Roosevelt își duce țara la râpă. Iată câteva date importante care dau de gândit. Valoarea producției de grâu a scăzut în 1940 la suma de 11,2 mil. dolari față de 37 mil. dol. în 1939. Producția de bumbac dela 243 mil. dol. la 213 mil. Exportul de mere a suferit o descreștere catastrofală: dela 10,5 mil. la 2 mil. dol.

Datorită contrablocadei germane și organizării autarhiei din Europa, Statele Unite au pierdut complet piețele europene care *cumpărau produse agricole*, porumb, grâu, tutun, lână, etc. Statele Unite în schimb au trebuit să cumpere în secret pe baza unei convenții producția Americii de Sud, astfel încât fermierii statelor Unite se află într'o situație aproape de ruină. Valoarea economică a fermierilor a și scăzut pe planul al doilea. Fiecare nouă zi de războl duce America la ruină, de dragul jidovilor.

..și a Angliei

Singurul om de stat englez care a înțeles absurditatea aventurii britanice este d. Lloyd George. Dar glasul său a răsunat mereu în pustiu. Va veni foarte curând vremea când adevărurile spuse de acest om nu vor mai putea face însă nimic pentru Anglia.

In 1913, Lloyd George a arătat cu date convingătoare că țara sa se îndreaptă spre abis. După 22 ani, adică în 1925, situația muncitorului agricol englez era următoarea în comparație cu celelalte țări: un număr de 1.300.000 de cetățeni trăiau exclusiv din lucrarea pământului; în Franța 8.200.000 iar în Germania 9.800.000. Asta înseamnă că pământul englez este complet neglijat. In fața pericolului foametei, Anglia s'a gândit să valorifice terenurile părăsite. Și a găsit soluția, cultivând morcovi și ceapă în... Hyde Park. Lordul englez obișnuit să-și facă plimbarea de dimineață în parcuri, va găsi în loc de flori zarzavaturi. Ce folos că această improvizație nu va da roade. Se va petrece în Anglia un fenomen asemănător cu cel din epoca cruciadelor. Englezii vor roade rădăcini și vor plăti zeci de lire pentru o coajă de copac. Toate astea fiindcă au disprețuit agricultura și pe agricultor. Destinul se apropie implacabil...

Croația se reorganizează

Institutul de cercetări economice din banovina Croației a întreprins un studiu asupra structurii industriale a noului stat liber. Intreaga regiune a fost împărțită în mici centre industriale. Centrul Agram numără 250 de întreprinderi cu 29.000 de muncitori iar producția lor se ridică la suma de 150 mil. R.M. adică 58% din valoarea totală a produselor croate. Se produce mai ales: textile, piei, hârtie și chimicale.

Al doilea centru este cel dela Osijek cu 106 întreprinderi, 15.500 de muncitori și o producție în valoare de 45 mil. R.M. Cele mai desvoltate industrii sunt: cele alimentare, textile și pielărie.

Al treilea centru dela Varazdin produce mărfuri în cele 42 întrepr. cu 5100 de muncitori în valoare de 18 mil. R. M.; cel dela Susak, caracterizat prin industria lemnului, produce mărfuri în val. de 8, 5 mil. R.M., în fine centrul Split cunoscut prin industria cimentului își ridică producția la valoarea de 12 mil. R.M.

Avem un total deci de 682, industrii cu 67.000 lucrători din 4,3 mil. locuitori cu o producție în valoare de un sfert de miliard R. M. Când rănile războiului se vor vindeca, banovina Croației este sortită unui destin luminos pe plan economic.

Numărul băncilor italiene continuă să crească în Imperiul italian

Tehnicienii Corporației creditului și asigurărilor au examinat zilele trecute chipul în care s'a desvoltat această organizație în Imperiu. Din examenul făcut rezultă că rețeaua bancară de pe continentul african este formată din 63 de bănci afiliate și asociate.

Țările dunărene furnizează pueți pentru plantarea autostradelor germane

Serviciile de construcție a auto-străzilor din Viena, Linz și Brünn au comandat la pepinierile din țările dunărene 500.000 de puieți de plantații pentru șosele. Aceste comenzi vor fi utilizate la plantarea auto-stradelor germane.

Un material autarhic

ROMA. — De curând s'au făcut în Italia experiențe asupra întrebuințări raionului (mătase artificială) în chirurgie. Cu acest prilej s'a putut stabili că fibrele de „Arundosnia", numele plantei cultivate la Torre Zuino de către „Snia Viscosa" pentru producția de raion, constituesc un material excelent pentru fabricarea firelor necesare în chirurgie. In chipul acesta este înlocuit cu succes un produs important și foarte scump cu unul absolut autarhic și nesfârșit mai ieftin.

Industria siderurgică și metalurgică italiană în noua ordine economică

ROMA. — Corporația italiană a Metalurgiei și Siderurgiei a hotărît ca în timpul cel mai scurt cu putință producția națională de oțel să fie ridicată la 9.000.000 tone anual, iar capacitatea instalațiilor până la 10.000.000 tone.

Trebue să spunem că primul plan aprobat în 1937, prevedea o producție de 2.500.000 tone, care în 1940 a sporit până la 4.000.000 tone. Dela 1937 și până în 1940 a fost deci cu putință ca producția și instalațiile necesare să fie quatruplate. Acesta este un fapt care nu are precedent și care dovedește marile progrese făcute de către industria italiană în toate direcțiile ei.

In legătură cu aceasta este interesant să arătăm că exploatarea nisipurilor feroase, care constituesc o remarcabilă rezervă de minereuri de fier, a dat roade fericite. Nu trebue să uităm că progresele producției siderurgice au fost cu putință datorită desvoltării necontenit crescândă a industriei mecanice care, prin uzinele Breda și Fiat, a știut nu numai să răspundă la toate nevoile pieței interne, dar și să creeze curente de export care după războl vor da rezultate din ce în ce mai însemnate.

Astfel stând lucrurile se poate deci conclude că și din punct de vedere al industriei siderurgice și mecanice economia italiană s'a dovedit a fi cu totul la înălțimea țelurilor urmărite de noua ordine internațională.

Producția albaneză de petrol

ROMA. — Unirea Albaniei cu Italia a adus mari progrese în toate ramurile economiei albaneze. In domeniului petrolului, atât opera de cercetare a geologilor cât și producția de țiței au urmat acelaș ritm.

In 1939 exploatarea celor câteva sute de sonde, instalate de specialiști italieni, a avut ca rezultat o producție de 140.000 tone.

De curând în regiunea Devoli a fost descoperită o pungă conținând 10.000.000 tone spre care converg o seamă de „vine" prin care se vor scurge cantitățile răspândite în zonele intermediare.

Creșterea exportului belgian

Datorită ajutorului dat de către autoritățile germane, economia belgiană și-a reînceput activitatea în toate domeniile. Asociația producătorilor de oțel belgieni face cunoscut că noul contingent de export pentru produse de oțel belgiene în Olanda, Danemarca, Norvegia și Finlanda a putut fi mărit considerabil. Contingentul precedent a fost de 1.200 pe lună iar cel nou este de 3000.

Producția italiană de electricitate

Producția de energie electrică a înregistrat în Italia un progres constant și rapid, astfel că, dela 4 miliarde de kw cât dădea în 1923 a trecut la 15 miliarde în 1937 și apoi la 19, 2 miliarde în 1940.

Această producție este aproape în întregime autarhică de vreme ce 17,6 miliarde de kw. sunt furnizați de către instalațiile hidro-electrice, iar numai 600 milioane de către instalațiile geotermice.

Exportul român în creștere

Balanța pe luna Februarie a comerțului exterior al României, arată că excedentul de export s'a ridicat la 1017,5 milioane lei, față de 210,2 *milioane lei în luna Ianuarie.* Exportul se cifrează la 281.548 tone în valoare de 2263,9 milioane lei, iar importul la 20.991 tone în valoare de 1246,3 milioane lei. Prin aceasta, exportul României a atins media lunară din anul 1929, în proporție de 93,8%. Participarea Reichului (inclusiv Protectoratul) este pe Ianuarie-Februarie de 67,6% la import și 59,1% la export. Participarea Italiei este pe aceeași perioadă de 8,7% la import și 14,2% la export. *Pentru prima dată în acest* an exportul în Rusia Sovietică este destul de important. Pe luna Ianuarie-Februarie acest export cuprinde 48.227 tone în valoare de 313,6 milioane lei, ceeace reprezintă 8,5% din întregul export. Până acum nu s'a importat nimic din Rusia Sovietică.

Cutia cu de toate

O frontieră ciudată

Una dintre cele mai ciudate trasări de granițe, făcute la masa verde, este desigur acea parte a frontierei olando-belgiene, care trece prin satul Baarle. Această localitate este atât belgiană cât și olandeză. Din această cauză, locuitorii localității Baarle se află oarecum într'o situație grotescă. Laicul nu poate deosebi casele de pe teritoriul olandez de cele de pe teritoriul belgian decât numai datorită faptului că locuințele olandeze au numărul casei cu cifre albe pe fond albastru, iar cele belgiene cu cifre negre pe fond alb. Linia de frontieră în formă de zig-zag împarte 30 de case din Baarle în două jumătăți, una aparținând statului belgian, cealaltă, statului olandez. Intre aceste case se găsește și hotelul „Court du Brabant", în camerele căruia paturile sunt așezate în așa fel, încât oaspetele nebănuitor doarme cu capul în Olanda, iar cu picioarele în Belgia. Intr'o casă granița trece chiar prin coridor. Pe o parte, are numărul belgian 82, pe cealaltă, numărul olandez 12 a. Odaia din fund este belgiană, iar cea din față olandeză. Și dacă un copil al proprietarului, care este olandez, s'ar naște în odaia din fund, acesta, fără îndoială, ar fi trecut în registrele olandeze ca fiind născut în străinătate. Ceeace provoacă însă mai multă bătae de cap proprietarului acestei case este faptul că trebuie să plătească impozite în două țări, pentru sufragerie în Belgia, iar pentru dormitor în Olanda. Se poate înțelege că locuitorii din Baarle întâmpină în viața zilnică multe dificultăți, pe care nu le cunosc locuitorii altor localități și astfel nu găsesc situația lor atât de „amuzantă", cum li se pare vizitatorilor străini.

La Mato Grosso s'au descoperit oameni cu 6 degete

Plecând dela stațiunea misionară dela Sao Gabriele de pe Rio Negro, considerată cel mai înaintat post de civilizație al ținutului, trei savanți au străbătut luni întregi regiunile sălbatice dela Mato Grosso, încă neexplorate până în prezent. Mai întâiu au dat de tribul Tiquile, niște războinici viteji, care trăesc aproape complet goi. Aceștia, după ce constataseră că albii nu au nimic rău de gând, le-au oferit o țigară de foi lungă de 70 cm. și foarte tare. Spre deosebire de alte neamuri sălbatice, tribul Tiquile apreciază femeia. Deasemeni ei nu cunosc bunul individual, ci vânatul și produsele muncii sunt bun comun. Prin aceștia, savanții au avut prilejul să cunoască un trib apropiat, „Cihuma", nume care-l deține și un anumit fel de maimuțe. Acești sălbateci cred că se trag din maimuță, iar fizicul lor nu face decât să afirme această legendă. Spre deosebire de Tiquili, care sunt oameni frumoși, bine făcuți și cu trăsături interesante, Cibuma au picioarele cu mult prea scurte, iar fața asemănătoare gorilei. Se hrănesc din vânat, mâncând carne crudă. Un misionar portughez, care străbătea aceste ținuturi, a povestit savanților că a întâlnit printre bărbații triburilor înrudite cu Cihuma mulți cu 6 degete, fenomen care pare a fi ereditar la aceștia. In știință se numește „hexadactylie", fiind cunoscut chiar aici. Este vorba numai de o variațiune a „polydactilyei". Unii savanți sunt de părere că aceasta este o deformație a degetelor, iar alții afirmă că este vorba de un atavism.

Istoria submarinului

Invenția submarinului este rezultatul a numeroase idei geniale, care au fost desvoltate și perfecționate de mai mulți cercetători și ingineri. Incă în anul 1604, Magnus Pegel dela Universitatea din Rostock s'a ocupat de principiile vasului submarin. Ingineri și fizicieni ai multor țări s'au ocupat deasemenea continuu cu soluționarea acestei probleme. Numele unui Cornelius van Drebbel și Robert Boyle (Olanda), Denis Papin, Dessons, Mersenne, Fournier, Baudouin și Zédé (Franța), David Bushell și Fulton (America), Symans și Day (Anglia), Narciso Monturiol (Spania), Borelli (Italia), J. A. Schultes și Joseph von Bader (Germania) sunt strâns legate de istoria invenției submarinului. Abia în secolul al 19-lea au fost creiate modele utilizabile. Germanul Wilhelm Bauer a construit, pentru prințul Constantin al Rusiei, un sumbarin cue rae a întreprins 134 de curse până ce vasul a fost scufundat de sabotouri. Primele submarine navigau cu ajutorul unei roate mișcate cu mâna sau cu piciorul. Abia în 1865 s'a construit primul submarin cu electromotor. Apoi motorul cu benzină a fost înlocuit de motorul cu petrol. Invenția motorului Diesel a fost decisivă pentru soluționarea problemei submarinului. Primul sumbarin autonom, construit după planurile lui Laubeuf în 1898, mergea sub apă cu ajutorul electromotoarelor, iar plutirea se făcea cu motoare cu petrol. Incă în anul 1902, Franța poseda 40 de submarine; urmau Rusia, Anglia, Japonia, America, Spania și Italia. Marina germană mai aștepta să vadă succesul nouei arme. Firma Krupp a început să desvolte construcția submarinelor germane. In 1902 a fost lansat primul submarin de probă, „Forelle". In 1904, a fost construit primul submarin german pentru flotă, „U 1". Acesta a fost vas de școală până în 1918, iar acum se poate vedea în Muzeul german din Muenchen. Construcția submarinelor germane a făcut apoi progrese rapide, așa că la sfârșitul războiului mondial existau 811 submarine de diferite tipuri, până la un tonaj de 2200 tone. După războiul mondial, construcția a încetat din cauza hotărîrilor dela Versailles. Dar mai târziu s'a început perfecționarea submarinelor cu mai mare elan, iar astăzi, în actualul războiu, submarinele germane împlinesc o misiune decisivă.

Canalizarea orașelor cehe

In ultimul an au fost canalizate numeroase orașe din Protectoratul Boemiei și Moraviei. In fiecare lună se organizează acum o serie de concursuri privitoare la construcția conductelor de apă și a instalațiilor de canalizare, în diferitele localități, de pildă, Melnik, Chlumetz, Hlinsko, etc.

Primul roman

Astăzi când cartea a cucerit lumea, când a pătruns până în cele mai singuratice colțuri ale globului, când oamenii își petrec timpul liber reconfortându-se printr'un roman, nimeni nu se gândește: oare de când există aceste creații literare? Cunoaștem scrierile marilor poeți greci și romani, primele balade, epopee ale vechilor germani, pergamentele chinezilor, fenicienilor etc. Dar cine ar crede că primul roman a fost scris de un egiptean, anume Enama, acum 3200 de ani? Romanul este foarte antrenant și chiar titlul este încă și astăzi modern: „Istoria celor doi frați".

Jean Gourguet filmează la Vincennes

Cunoscutul regizor francez Jean Gourguet realizează actualmente în grădina zoologică dela Vincennes un film asupra vieții antropoizilor. Gourguet, care a lucrat cu mult succes în acest domeniu înainte de izbucnirea războiului actual, a declarat că ar fi primul regizor care, după armistițiu, filmează, datorită intervenției autorităților germane, în teritoriul Franței ocupate.

Viața teatrală la Paris

Viața culturală s'a normalizat la Paris; unul după altul, teatrele și-au redeschis porțile. Renumitul director Leon Volterra va prelua, imediat după terminarea lucrărilor de renovare, conducerea Teatrului Marigny. Teatrul de stat francez, „mama teatrului", cum a fost numit de Heinrich George cu ocazia vizitei acestuia la Paris, pregătește actualmente două mari cicluri. Unul va reprezenta evoluția tragediei dela Echilos până la Claudel, iar celălalt evoluția comediei dela Aristofan până la Giraudoux. Deasemeni va reapare pe scenele franceze popularul actor Maurice Chevalier, reintors recent dela Geneva. Zilele acestea s'a reintors la Paris și celebra pianistă Lucienne del Forge, venind dela New-York.

Grădinițele de copii la Praga

La Praga se vor construi trei pavilioane unde vor fi instalate grădinițe de copii. Pentru aceste construcții au fost puse la dispoziție 1 milion coroane cehe.

Realizările științei germane în războiu

In Casa Harnack din Berlin, Președintele Asociației germane a cercetătorilor, prof. Menzel, a dat o privire generală asupra ultimelor realizări ale științei germane. In cursul războiului, nu mai puțin de 68 școli superioare ale Reichului desfășoară o activitate intensă. Prof. Menzel a afirmat că tocmai în războiu munca științifică obține succese însemnate. Desigur succesele cercetărilor întreprinse sunt în primul rând spre binele propriului popor, dar rezultatele obținute sunt în parte de o importanță internațională și vor deveni după terminarea conflictului un bun comun al omenirii.

EVREII LA LUCRU

Primăvara aceasta au început lucrările pentru regularea cursului fluviului Vistula. Prin aceasta nu se vor ameliora numai căile de navigație ale guvernământului general, ci se vor evita revărsările care distrugeau până în prezent anual o bună parte a recoltei din aceste regiuni. Deasemeni se vor lua imediat măsuri pentru ridicarea producției în aceste ținuturi. Dar realizarea acestui proiect nu trebuie să dureze ani de zile, ci lucrările trebuiesc terminate în cel mai scurt timp posibil. Materialul și sumele necesare au și fost puse la dispoziție. Mai trebuia rezolvată problema brațelor de muncă. Recent s'au mobilizat în Varșovia 25.000 de evrei, care înainte trăiau din afaceri mai mult sau mai puțin dubioase, care nu învățaseră o meserie și care n'au avut în viața lor vreo ocupație utilă, evrei care fizicește vor putea face față muncii grele. Aceștia formează coloane de lucrători și sunt adăpostiți în 30 de lagăre de câte 800 până la 1200 de muncitori, instalate dealungul Vistulei. Ei vor primi leafă și îmbrăcăminte, însă vor munci, ce le va fi desigur greu. Conducătorii coloanelor de lucrători sunt polonezi, ucrainieni și membrii altor grupuri etnice ariene din guvernământul general. Printr'o vastă muncă de reconstrucție, aceste regiuni dealungul Vistulei vor obține în curând un alt aspect. In câteva luni, Reichul va realiza aci în Răsărit o gigantică operă colonizatorie și culturală.

200.000 de evrei în Paris

Recent a avut loc la Paris un recensământ. S'a constatat că actualmente mai trăiesc în capitala Franței 65.000 de familii evreești cu 200.000 membri. 13.000 capi de familie locuesc în Franța de mai multă vreme; toți ceilalți naturalizați sau străini.

Muzeul mamei

De curând a fost sfârșită reorganizarea muzeului provincial din Capua, adăpostit într'un vechi palat istoric. Colecțiile acestui muzeu constituesc o interesantă documentare asupra patrimoniului istoric și artistic din epoca romană și preromană a regiunii.

Printre bogățiile neprețuite ale muzeului din Capua se găsește o colecție unică în lume: în trei mari săli pe întreaga suprafață a pereților sunt aranjate sute de sculpturi în tuf gălbui înfățișând femei purtându-și copiii în brațe. Numai câteva din aceste mame au câte unul sau doi copii, restul au câte trei, patru, șase, zece și până la cincisprezece copii.

Privindu-le, aceste sculpturi nu sunt toate concepute fără gust artistic. Multe din ele dovedesc o compoziție armonioasă, ce s'a păstrat nesfîrbită în ciuda materialului puțin consistent în care au fost sculptate.

Aceste sculpturi au fost găsite la Curti, un târg din apropierea Capuei, astăzi depinzând de Santa Maria, în timpul săpăturilor făcute la un sanctuar închinat cultului Zeiței Italice a Maternității.

Poporul italian, după cum se știe, a fost întotdeauna prolific, iar această însușire a lui a fost mereu preamărită. Muzeul mamei dela Capua ne arată că vigoarea tradițională a rasei italice a avut și un sens sacru exprimat prin aceste figuri votive dăruite Zeiței de care am amintit.

Agram, cea mai tânără capitală

Când descinzi în capitala Croației, venind dela gară, ești plăcut impresionat de grădinile bine îngrijite din piața cea largă, dominată de clădirea uriașă a hotelului Esplanade, cel mai mare hotel din Balcani. Călătorul nu poate crede, că se află într'un oraș din sud-estul Europei. Impresia aceasta stăruie și mai mult când merge pe largul bulevard, străjuit de pomi bătrâni, care duce dela gară spre piața Jellacic, din centrul orașului. Este greu să se facă o comparație între Agram și alt oraș. In orașul de jos, cu strada lui principală Jlika, în care pulsează viața, unde claxoanele automobilelor se întrec cu strigătele vânzătorilor de ziare, este cartierul comercial. De acolo străzi liniștite urcă spre orașul de sus, zidit în amfiteatru și mai departe de cele două coline, Burgberg și Domherrenberg. Pe colina Burgului te poți duce și cu un funicular. Acolo se află un frumos cartier de vile. Intr'una din aceste vile este acum adăpostit noul post de radio Agram. Pe colina Domherrenberg se află, alături de palatul episcopal, minunata catedrală Sf. Ștefan, de unde privirea cuprinde tot orașul.

Toate aceste amănunte nu constituesc tot ce e mai important în Zagreb, ci ceva greu de definit, care nu s'ar putea exprima decât prin cuvântul „ținută". Zagrebul este elegant, mândru, dar nu pretențios și țipător — ceeace se vede dealtfel din cele dintâiu ceasuri ale vizitei — ci aproape de sufletul poporului. Ținuta lui nu este atât de nobilă sau de aristocrată cum se silesc să pară astfel, ci este ținuta unui om bogat, a cărui bună stare durează de generații, și a cărui înfățișare este mereu îngrijită și în ordine.

In vremurile când Zagrebul o ducea bine, s'a clădit mereu pe vechile proprietăți, dar nu fără regulă și la întâmplare, ci totdeauna după un plan precis. Chiar și în suburbiile liniștite de peste Sava, unde s'au construit locuințe moderne, apare grija aceasta de a respecta un plan, și de a evita orice ar fi neorânduială sau improvizație. Dela străvechea biserică Sf. Marcu și până la noul palat al artelor, ale cărui forme limpezi arată influența arhitectonică a cunoscutului arhitect și sculptor croat Mestrovic, se observă o neîntreruptă tradiție de ordine în care se întipărește sentimentul unui popor care n'a pierdut niciodată contactul cu țara lui.

Legătura aceasta se vede mai bine în uriașul târg care se ține zilnic pe piața din centrul orașului și care se întinde până în uriașele și modernele hale. In jurul statuii equestre a banului Jellacic, eroul național croat, țăranii își vând produsele și fabricatele industriei lor casnice, îmbrăcați în costumele lor naționale albe, dungate cu roșu. Zagrebul, este astăzi capitala unei țări frumoase și bogate, iar țăranii și țărăncile din împrejurimi, din satele de pe coasta munților Sleman, cunosc acest oraș tot atât de bine ca și academicienii și artiștii croați, care n'au pierdut niciodată legătura cu poporul lor.

Cât cântărește populația globului pământesc?

S'a calculat că greutatea omenirii, considerându-se greutatea medie a unui om de 60 kg., ar fi de circa 100 miliarde kg., ceeace înseamnă a 60 milioana parte a greutății globului pământesc.

Cum își petrec lucrătorii germani timpul liber

Incepând cu anul 1933, odată cu venirea național-socialismului la putere, soarta muncitorilor germani s'a îmbunătățit din toate punctele de vedere; nici întrebuințarea timpului liber nu a rămas neglijată. Odinioară, munca era privită ca marfă plătită și uneori ca blestem, deaceia timpul liber al lucrătorilor era pierdut în bodegi sau discuții dușmănoase, fără conducere și îndrumare educativă. Așa prevedea doctrina liberalistă individuală.

Astăzi, lucrătorul german știe că munca lui este temelia bogăției naționale, atât material cât și cultural. De aceia se înțelege că el are dreptul în cea mai mare măsură să guste binefacerile civilizației și în timpul liber, adică în concediu sau după orele de lucru. In Germania toți lucrătorii sunt lucrători, dar în acelaș timp camarazi. Statul, prin organele sale, are grije să organizeze timpul liber al lucrătorilor în așa fel, încât fiecăruia să i se dea posibilitatea să cunoască și să se bucure de realizările culturale sau tehnice din timpurile noastre. Și prima organizație, care se ocupă cu aceasta, este organizația național-socialistă „Kraft durch Freude", care începând din anul 1933. este continuu în serviciul poporului.

Multe personalități din diferite state au privit la început programul organizației „Kraft durch Freude" drept iluzie. Se spunea, ce caută lucrătorul la teatru, ce înțelege el dintr'o operă, ce rost are să-l duci la concerte?!

Este adevărat că lucrătorul nu înțelegea mult din aceste bunuri culturale! Dar cine purta vina? Era el vinovat de aceasta? Sau vina era mai mult a cercurilor, cari erau chemate să-i dea posibilitatea să le cunoască, dar cari nu și-au făcut datoria!

Se înțelege că orice om este capabil să înțeleagă cele mai mari opere și să asculte cele mai renumite concerte, dacă i se dă ocazia, — și invers, dacă este ținut departe de ele, va rămâne mereu străin.

Dacă lucrătorul german nu a înțeles mult până acum din realizările artei și științei, nu înseamnă că îi lipsește înțelegerea. Și acest lucru l-a dovedit organizația „Kraft durch Freude".

In timpul pauzei de amiază, se organizează concerte în întreprinderi, cari sunt retransmise prin posturile de Radio. In primul rând muzica aleasă este cât mai mult cultivată. Cei mai cunoscuți dirijori ai Germaniei conduc concerte, cari sunt vizitate în cea mai mare parte de lucrători. Insăși săptămâna muzicală organizată la Beyreut, a fost anul acesta exclusiv dedicată lucrătorilor și soldaților. In acest fel, milioane de lucrători au avut ocazia să asculte cele mai alese bucăți muzicale germane.

Participarea muncitorilor germani la reprezentațiile de teatru este și mai mare. Astăzi, organizația național socialistă „Kraft durch Freude" posedă un mare număr de teatre proprii. In plus, multe teatre pun la dispoziție sălile lor pentru reprezentații la cari iau parte exclusiv lucrători germani.

Dar nu numai artă și muzică ogrea este arătată lucrătorului german, ci și varieteu și bucăți distractive. *Se organizează* săptămânal seri de artă, în cari lucrătorii sunt distrați de artiști renumiți. In anul 1938, au avut loc 145.000 de reprezentații la cari au luat parte peste 55.000.000 de lucrători.

Timpul liber al lucrătorului german este organizat nu numai prin aceste reprezentații, ci organizația „Kraft durch Freude!" merge și mai departe: organizează reprezentații în cadru restrâns, pentru ca lucrătorii să nu fie nevoiți să se deplaseze la distanțe mari. Și mai ales se lasă la libertatea lucrătorilor, mai ales în astfel de reprezentații restrânse, de a forma programul după cum doresc, adică întocmai ca pe timpul lui Friedrich cel Mare, care spunea că fiecare să se distreze așa cum simte necesar.

Acei lucrători, cari simt nevoia unei lămuriri interioare sau unei desăvârșiri profesionale, sunt ajutați și îndrumați de organizația „Kraft durch Freude". Fiecare are ocazia să se ocupe după dorință cu: muzică, pictură, tehnică, etc. La aceste reprezentații profesionale, au luat parte în anul 1938 peste 6 milioane de lucrători.

Se înțelege, războiul de astăzi a influențat întrebuințarea timpului liber al lucrătorilor germani. Era de așteptat, ca organizațiile sociale să se ocupe în cea mai mare parte de soldați. Astfel imediat după terminarea campaniei din Polonia, „Kraft durch Freude" a organizat teatre și concerte în rândurile unităților militare. Deasemeni în Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia și Franța, peste tot unde se aflau soldați germani. Astăzi, activitatea organizației KdF. se întinde dela Narvik până la Bordeaux și a dat până acuma 180.000 de reprezentații de războiu, la cari au luat parte 50.000.0000 de *soldați. Un alt domeniu în care* activitatea culturală a organizației KdF. este tot așa de importantă, sunt lagărele de muncitori dela construcția auto-străzilor, cum și dela fortificațiile din Vest și de pe coasta franco-belgiană.

Nu trebue însă să se creadă că patria ar fi neglijată. Tocmai pentru că astăzi munca tuturora este mai încordată și fiecare lucrează mai mult pentru a păși în acelaș timp cu soldatul german este necesar să se ofere cât mai multe posibilități de recreere. Așa anul acesta s'a organizat, paralel cu săptămâna dela Beyreuth, o serie de reprezentații în toate teatrele din Berlin. Pentru copiii muncitorilor s'au organizat reprezentații într'un teatru de copii cu repertoriu din domeniul basmelor. Succesul a fost neașteptat. In timpul a 107 reprezentații au luat parte 190.000 de spectatori. Reprezentațiile de teatru, opere și concerte, au crescut dela 144.000, cât erau în anul 1938 la 224.000, iar spectatorii au crescut dela 55.000.000 la 61 de milioane. In anul 1938, existau în Germania 14.000 de organizații sportive în cadrul întreprinderilor. In anul 1939 au crescut la 28.000.

Este interesant de amintit că aceste reprezentații sunt în cea mai mare parte gratuite, sau în orice caz cu prețuri extrem de reduse cari sunt plătite de întreprinzători, astfel că lucrătorul nu plătește nimic. Afară de aceasta, în Germania s'a renunțat la obligația fracului sau a uniformelor de gală, așa că lucrătorii pot veni la operă în costum de stradă. Organizarea timpului liber al lucrătorului german, va fi și în viitor tot așa de intens continuată, încât lucrătorul va putea spune: însfârșit mă bucur și eu de toate binefacerile civilizației, ca orice cetățean, fie el oricât de bogat.

Noua organizare a Europei va aduce o propășire armonică a economiei tuturor țărilor din lume

D. dr. Clodius, ministrul economiei Reichului, a publicat într'un număr recent al revistei **Berlin-Roma-Tokio**, un interesant articol asupra organizării economiei Europei, care va avea loc într'un viitor foarte apropiat.

D. dr. Clodius scrie că la conducerea economiei Europei vor trebui să colaboreze toate statele interesate, care urmează să semneaza că Europa va face o economie închisă, care să excludă orice legătură cu celelalte continente. Schimburile Europei cu restul continentelor vor fi sporite la maximum.

Dacă printr'o colaborare metodică se va putea ajunge la propășirea țărilor europene, la sporirea producției agricole și la intensificarea activității industriale, nevoile și mai cu seamă puterea de cumpărare a Europei vor crește și ele astfel ca ea, pentru celelalte continente, să devină un debușeu mai care ej dispune. Aceasta nu înasigure Continentului toate nevoile grabnice cu resursele de important decât este. Pe de altă parte plățile în Europa vor fi făcute mai ușor ,datorită înlesnirilor care vor decurge dintr'o bună voință și înțelegere.

In vremea din urmă s'a discutat foarte mult posibilitatea unui clearing central și s'a ajuns la concluzia că el are avantajul de a prezenta o unitate de metodă și un minimum de restricții pentru comerț și transporturi și că va înlesni achiziționarea de materii prime pe piețele de pe celelalte continente. Centrul acestui sistem de clearing ca o urmare firească a desvoltării politice și economice și a poziției căpătată de către puterile Axei în Europa, va avea sediile la Roma și la Berlin. Firește — încheie ilustrul bărbat de stat german — acest sistem de cooperație economică va putea să dea roade numai dacă toate țările din Europa vor lua parte cu toată însuflețirea.

Citiți și răspândiți

„Chemarea Vremii"

Luptătorul pentru Croația independentă: dr. Ante Pavelici

O profeție: „Viitoarea conferință de pace va avea loc la Berlin" — De două ori condamnat la moarte

Dr. Ante Pavelic, conducătorul mișcării croate pentru independență, este fiul unor țărani din Lika, și s'a născut la 11 Iulie 1889, în Herțegovina. Părerile și ideile asupra propriului său popor și le-a făcut în tinerețe, ca lucrător de cale ferată. Mai târziu, a frecventat gimnaziul, înscriindu-se apoi la cursurile Facultății de Drept a Universității Zagreb. Odată cu începerea studiilor, a intrat și în partidul croat de dreapta. Acest partid fusese înființat de dr. Ante Starcevic, supranumit „părintele patriei". Partidul își propusese ca țintă creearea unui stat național croat independent. Totuși prin pacea dela Versailles ,poporul croat a fost încorporat în noul stat jugoslav. Primul protest în contra acestei încorporări a fost formulat la 3 Decembrie 1918 de dr. Ante Pavelic, în numele partidului croat de dreapta, accentuând dreptul poporului slovac la independență.

Deținătorii puterii statului jugoslav, au pus — în 1921 — conducerea partidului croat de dreapta sub acuzare. In acest proces dr. Ante Pavelic a apărat pe marele istoric croat prof. Sufflay, care văzuse încă de pe atunci limpede, greșelile păcii dela Versailles, preconizând viitoarea desvoltare a Europei pe baze naționale. Este foarte cunoscută fraza care poate fi cetită în cartea sa apărută în 1925: „VIITOAREA CONFERINȚA MONDIALA DE PACE, VA AVEA LOC LA BERLIN".

In anul 1924, dr. Ante Pavelic împreună cu dr. Ante Trumbic au fost aleși ca deputați ai capitalei croate Zagreb. Incă în acelaș an el a apărat la Skoplje, cu riscul vieții sale, pe studenții macedoneni acuzați pentru lupta lor de neatârnare. In anul 1928, după asasinarea în Parlament a cunoscutului conducător croat Stjepan Radic, și a lui Pavle Radic și dr. Basaricek, a cerut tineretului croat creearea unui front croat unic și național. La 7 Ianuarie, 1929, o zi după proclamarea dictaturei sârbești de către Regele Alexandru I, înființă organizația revoluționară croată „Ustașa". Din această cauză a trebuit să-și părăsească patria plecând în străinătate, unde a continuat lupta pentru statul independent.

La 20 Aprilie 1929, dr. Ante Pavelic a plecat la Sofia, unde bulgarii și macedonenii l-au primit cu entuziasm. Impreună cu comitetul național macedonean a dat o declarație contra asupririi sârbești, cunoscuta „declarație dela Sofia". Imediat după aceea, autoritățile sârbești l-au condamnat la moarte în contumacie.

Dela 1929, până la 1934, dr. Ante Pavelic s'a consacrat organizării și conducerii luptei contra hegemoniei sârbești. După moartea regelui Alexandru I, el a fost — în lipsă condamnat la moarte de către justiția franceză. O parte a timpului său de emigrare, dr. Ante Pavelic și l-a petrecut în Germania.

Europa se luptă pentru hrana ei

Exemplul dat de puterile Axei — acomodarea producției la strictul necesar de alimente și furaje prin ridicarea la maximum și intensificarea muncii agricole — este tot mai mult urmat pe Continent. In vest și în nord-vest dintr'o tot mai evidențiată lipsă a alimentelor și furajelor, iar în sud-est de pe urma convingerii, că Europa acordă azi o importanță nemaiintâlnită produselor sud-estice.

In vreme ce în sud-est bătălia producției se desfășoară după nevoile europene în general, în apus se poate încă constata lipsa acomodării planurilor de producție cu necesitățile europene. Accelerarea intervenită în schimbarea direcției dela Atlantic spre continent în apusul Europei a săpat o prăpastie atât de adâncă pentru economia națională, încât întreaga preocupare este concentrată numai cu acoperirea nevoilor proprii, ceeace impune și mai vârtos o totală schimbare de front. In sud-vest, Spania se resimte încă de pe urma moștenirii războiului civil, iar Franța neocupată se vede silită de a sprijini cu toată vigoarea muncitorimea agricolă, atât de neglijată de câteva decenii încoace. Și Elveția trebue să țină cont de continuarea războiului văzându-se pusă în situația de a se angaja în „bătălia însămânțărilor".

Problema de căpetenie din nord-vestul și nordul european este aceea cauzată de lipsa de furaje. Lipsa nutrețului care era importat de peste ocean, a căzut greu în balanță. Este de ajuns dacă ne amintim că în războiul mondial prin reducerea cantității de nutreț cu un un kilogram, a avut drept consecință diminuarea producției de lapte cu 2,5 kg. Deaceea odată cu intensificarea producției de nutreț s'a pus și problema descoperirii unor izvoare complimentare de nutreț. Pe primul plan se situează celuloza de nutreț, făina din iarbă de mare și nutrețul uscat. In țările de jos și în Danemarca se dă o deosebită importanță uscării nutrețului verde. In țările nordice în schimb întreaga atenție este concentrată asupra nutrețului din celuloză, care poate fi produsă în cantități suficiente din lemnul pădurilor, fără a fi o problemă de materii prime, ci doar una de cost. In Norvegia au fost depășite experiențele, fiind chiar învinse și greutățile prețului de fabricare; și în Finlanda lucrează deja 14 fabrici la producerea celulozei de nutreț. In Norvegia cererea de nutreț „nou", care s'a dovedit a fi foarte bun în timpul de încercare, a fost atât de mare, încât statul s'a văzut nevoit să legifereze producția și distribuția celulozei de nutreț, mărind contractul de furnizare cu fabricile producătoare la 140.000 tone nutreț de celuloză pentru prima jumătate a anului 1941.

Cadran pe 7 zile

ROMANIA NAȚIONALISTA ȘI PUTERILE AXEI

Numeroase sunt dovezile de apreciere ce ni-au venit din partea celor mai autorizate personalități ale puterilor Axei, față de eforturile ce se fac la noi, între România reînnoită și descătușată din ghiarele politicianismului iudeo-democrat, pentru o reîncadrare rodnică în armonia Europei naționaliste. Vom reaminti declarația așa de limpede amicală, pe care o făcea deunăzi d. von Killinger, ministrul Germaniei la București. Dar atenția pe care o dă Fuehrerul Adolf Hitler, în declarația sa din Reichstag este cu deosebire semnificativă și îmbucurătoare. Vorgind de intrigile britanice în sud-estul european, Fuehrerul Hitler precizează că datorită revirimentului naționalist din România s'a putut dejuca acel complot fioros, asasin, pe care îl demascau documentele descoperite la Charité, de trupele germane de ocupație din Franța. Fuehrerul Adolf Hitler spune textual:

„DACA ACEASTA INCERCARE A PREZENTAT MAI MULTE DIFICULTAȚI ESTE DIN CAUZA CA O SCHIMBARE S'A PRODUS IN BALCANI PRIN FAPTUL CA ROMANIA NU MAI PUTEA INTRA IN SOCOTELILE PLANURILOR ȚESUTE DE ANGLIA, DATORITA SCHIMBARILOR INTERVENITE IN ACEASTA ȚARA.

„NOUA ROMANIE" SUB CONDUCEREA GENERALULUI ANTONESCU, A INCEPUT SA URMEZE O POLITICA PUR ROMANEASCA, FARA A ȚINE SOCOTEALA DE SPERANȚELE ENGLEZILOR, INTERESATE A PROVOCA RAZBOIUL. LA ACEASTA MAI TREBUE ADAOGATA ATITUDINEA GERMANIEI".

E o recunoaștere care e deosebit de prețioasă fiindcă vine dela un om drept, ca Fuehrerul Marelui Reich.

O RESTABILIRE

In acelaș spirit de dreptate, Fuehrerul Adolf Hitler restabilește greșeala ce s'a făcut de către tristul regim apus la 6 Septembrie 1939 de a crede și a perzista în garanțiile imaginare ale Angliei. Germania n'a avut niciodată intenția de a se întinde în Balcani și cu atât mai puțin de a știrbi drepturile României, precizăm noi. De aceea Fuehrerul Adolf Hitler putea să spună în declarația sa:

„Dacă totuși se vrea a se vorbi de interese politice, Reichul nu a avut decât un singur interes și anume acela de a-și vedea partenerul său de afaceri sănătos și puternic în ce privește condițiile sale interne. Reichul a făcut deci totul spre a veni în ajutorul acestor țări, folosind influența sa, spre a le da ajutor atât în cuvinte, cât și în acțiune, cu scopul de a pune în stare aceste state să-și consolideze propria lor existență și ordinea lor internă, fără a ține seamă de constituțiile lor respective.

„Aplicarea acestor principii a avut efectiv drept consecință nu numai sporirea prosperității acestor țări, dar și să facă să renască între ele și Germania o încredere mutuală, ce se întărea progresiv.

„Mai întâi, statul român s'a lăsat momit de acele „garanții", apoi, mai ales, statul grec. De atunci, pare a se fi stabilit cu o limpezime suficientă că aceste garanții nu erau susținute de nici o forță susceptibilă de a face efectiv ajutorul promis".

Și a adăogat, că pentru această greșeală România „a plătit scump". Iată textul:

„România a trebuit să plătească scump garanția sa destinată cu premeditare să-i înstrăineze puterile Axei".

Această restabilire la un trecut așa de dureros simțit de țară nu poate fi decât un îndemn prietenesc de a ne găsi în colaborarea ce ni-o acordă, fără rancună, Germania și Italia, puterile noastre de viață proprie și echilibrul sufletesc necesar pe ziua de mâine.

MORALA LUI ADOLF HITLER

Căci încăodată, în noua ei linie de viață, România își reia rolul, dela care o clipă a fost abătută de o pătură conducătoare viciată, orbită de patimi vulgare și de interese personale. România care „a plătit scump" s'a dovedit un aliat util în comunitatea axială a Europei. Principiul de care vorbea d. von Killinger „loialitate pentru loialitate" e morala nouă în care respirăm cu voluptate. E morala sănătoasă a lui Adolf Hitler, care vindecă rănile și împrospătează forțele colective de viață ale comunității. E morala care a dictat Fuehrerului această altă dreaptă recunoaștere a contribuției fiecărei puteri aderentă la Axă în reușita campaniei din sud-estul european:

„Dumnezu este martor că am voit pacea. Dar dacă lordul Halifax declară cu ironie că aceasta se știa foarte bine și că noi eram forțați tocmai în acest scop să ne batem, — ca și cum acesta ar fi un triumf special al artei de a guverna din partea Marei Britanii, — atunci, împotriva unei astfel de răutăți, nu am putut face altceva decât să iau sub protecție interesele Reichului cu mijloacele care — slavă Domnului — se află la dispoziția noastră.

„Am putut să iau această hotărîre în acea clipă cu atât mai multă liniște cu cât știam că eu acționam de acord cu Bulgaria, al cărei spirit și atitudine rămăseseră în mod neclintit credincioase Reichului german, și cu Ungaria, care, și ea, era indignată și pe drept cuvânt. Cei doi foști aliați ai noștri din marele războiu trebuiau să simtă acest act drept o provocare din partea unui stat care pusese deja odată toată Europa în baia de foc și sânge și care, în consecință, avea pe conștiință o nenorocire formidabil de mare pentru Germania, Ungaria și Bulgaria.

„FARA CONCURSUL PLIN DE COMPREHENSIUNE DIN PARTEA UNGARIEI ȘI FARA ATITUDINEA DEOSEBIT DE LEALA A ROMANIEI, NU AR FI FOST POSIBIL DECAT FOARTE GREU SA SE EXECUTE ORDINELE DATE IN RAGAZUL FOARTE SCURT CE FUSESE PREVAZUT".

LUMEA ARABA REINVIE

Evenimentele din Irak sunt de o importanță covârșitoare pentru viitoarea desvoltare a războiului și ne facem un titlu de mândrie de a fi fost singura publicație dela noi care i-am discernat însemnătatea, când nimeni nu se gândea să vadă în unele fenomene încă turburi proporțiile unor evenimente hotărîtoare. In adevăr, scânteia naționalismului arab, reaprinsă de lovitura de stat a actualului prim ministru Kallany va avea consecințele cele mai dezastruoase pentru trufia dominantă a Marei Britanii. Lumea arabă poartă de 25 de ani în suflet amărăciunea trădărilor, multe și nerușinate ale Angliei. Un aventurier, care nu era chiar un aventurier de capul lui, fiindcă nu l-a îngăduit să fie „Intelligence Service', izbutise să ridice lumea arabă, în cursul războiului trecut pentru cauza Marei Britanii. Aceasta a fost „colonelui" Lawrence, care a murit foarte ciudat și misterios în clipa când Anglia, simțindu-se tare, a întors macazul și a îmbrățișat cauza dubioasă a sionismului, făcând actul de recunoaștere a Palestinei, ca stat național iudeu prin declarația Balfour din 1917.

Dela începutul pregătirii actualului războiu, care se poate situa în 1938, agitatorii beliciști ai Marei Britanii și-au pus problema arabă. Vechile păcate îi stânjeneau. Chamberlain a reluat totuși tema vechii prietenii anglo-arabe și a organizat chiar o conferință la Londra cu conducătorii lumei arabe, care a dat un lamentabil fiasco. D-nii Churchill și Eden au sporit insistentele. Amenințări și promisiuni, oamenii odată înșelați nu s'au mai lăsat înșelați. In ziua când Irak a ridicat steagul eliberării împotriva Angliei, în toată lumea arabă a fost acelaș sentiment de ușurare și de hotărîtă voință de luptă. Anglia nu e în stare să susțină lupta, care abia acum începe și care îi periclitează iremediabil situația în orientul apropiat. Ori primele înfrângeri aici vor deslănțui prăbușirea imensei puteri artificiale, care a fost Imperiul Britanic. La Londra asta înspăimântă mai cumplit, ca orice înfrângere. Incepe sfârșitul.

Etapele unei săptămâni

MARȚI, 29 APRILIE: Poliția bulgară și-a încheiat cercetările asupra spionajului și sabotajului anglo-jugoslav în Bulgaria. Se pusese la cale o revoluție, ca cea dela Belgrad, și un guvern revoluționar sub președinția lui G. M. Dimitroff trebuia să preia puterea și să rupă tratatul de adeziune a Bulgariei la pactul tripartit. Apoi corpul expediționar britanic ar fi ocupat Bulgaria.

● Doi copii ai fostului prim ministru belgian, refugiat în Anglia, d. Pierlo', au fost omorîți într'un accident de tren între Londra și New-Castle.

● Se semnalează o serioasă agravare a mișcărilor indiene antibritanice.

MERCURI 30 APRILIE: Generalul Ciolakoglu a constituit, sub președinția sa, un guvern grec, care a preluat conducerea statului după fuga regelui și a guvernului din Atena. Programul noului guvern este să obțină pacea și să procedeze la refacerea statului grec.

● Comandamentul german al Serbiei a numit un consiliu de administrare și reconstrucție a țărilor sârbești ocupate. Consiliul se compune din personalități conducătoare sârbe din fostul grup politic al d-lui Stoiadinovici și membri ai organizației de dreapta „Zbor".

● Prefectul din Fiume a preluat în conducerea statului italian zonele Fiume și Kupa, compuse din fostele județe jugoslave Sussak, Castua, Buccari, Cirqvenizza, Novi, Segna, Veglia, Arbe Cabar, Delnice, Karloicav, Verbosko și Ogulin.

JOI, 1 MAIU: Serbarea muncii s'a desfășurat pretutindeni în ordine. La București s'a dat un festival organizat de „Luptă și Lumină", la care d. general C. Voiculescu, subsecretar de stat al Muncei, a rostit o cuvântare arătând că preocuparea actualului regim este armonia claselor [illegible] germană a sărbătorit ziua muncii printr'un festival, la care au luat parte d. von Killinger, ministrul Germaniei la București, și membrii legației.

● Ministrul de războiu al Greciei, d. Bakos, a semnat ordinul pentru demobilizarea întregii armate grecești.

● Presa turcă aduce grave acuzații Angliei, că nu și-a putut ține angajamentele față de țările pe care le-a târît în războiu.

● In urma demisiei a cinci membri ai guvernului, Regele Faruk al Egiptului a început consultările pentru alcătuirea unui guvern de concentrare națională.

● Situația în Irak s'a agravat, guvernul Kailany refuzând să admită debarcarea de noui trupe engleze pe teritoriul țării.

VINERI ,2 MAI: Țara a sărbătorit cu devoțiune ziua de naștere a M. S. Reginei Mame Elena.

● Trupele germane au ocupat Peloponezul, golind peninsula de trupe britanice.

● Patriarhul Gavrilo al sârbilor, care a avut rolul de mare agitator în lovitura de Stat a generalului Dușan Simovici, a fost arestat la mânăstirea Ostrog de lângă Nikșici.

● In Irak, trupele naționale ale statului au avut primele ciocniri cu forțele invaziei britanice.

● Guvernul britanic s'a remaniat, Lordul Beaverbrook fiind numit ministru de stat și fiind înlocuiți ministrul producției de avioane, al marinei comerciale, al transporturilor. Evreul Frederick Montague a fost numit secretar parlamentar al producției de avioane.

SAMBATA, 3 MAIU: Printr'un nou decret-lege se dă un ultim termen până la 7 Maiu, să se depună armele și explosibilele, rămase nedepuse din diferite cauze.

● S'a aprobat ca prizonierii jugoslavi de origine etnică română, identificați de autoritățile militare germane competente să fie autorizați a fi eliberați în România.

● Starea de războiu între Irak și Anglia este de fapt declarată. Trupele irakiene au început operațiuni, încununate de succes, contra invaziei britanice. Armata a pus stăpânire pe sondele de petrol și pe rafinăriile dela Kirkuk, Hanikin și Gayra. Aerodromurile britanice au fost bombardate. Aerodromul dela Cineldebane e împresurat. In lumea arabă se manifestă o vie adesiune la acțiunea antibritanică din Irak.

● Guvernul italian publică decretul de promulgare a Constituției noilor teritorii anexate la Regatul italian și cari constituesc provincia Lubliana.

DUMINICA, 4 MAIU: In ședința Reichstagului, Fuehrerul Adolf Hitler a făcut o importantă declarație asupra situației războiului și etapelor lui din Septembrie 1939 până azi. Lupta Germaniei Mari a fost încununată cu succese, fiindcă armatele național-socialiste apără cauza păcii și a dreptății reale, spre deosebire de țelurile imperialiste și mincinoase ale democrațiilor.

● Guvernul francez a recunoscut guvernul Kailany din Irak.

LUNI, 5 MAIU: Războiul din Irak a luat proporții, trupele irakiene luptând cu succes contra invaziei britanice. Guvernul irakian a ordonat să se închidă trimiterea de produse petrolifere pe conducta dela Haifa pentru uzul Angliei. Rafinăriile și-au restrâns capacitatea de producție la necesitățile interne ale Irakului.

● In Egipt au avut loc ciocniri între poliția britanică și studenți, cari manifestau simpatia lor pentru [illegible] acțiunea antibritanică din Irak.

— Ce faci acolo domnule John Bull?
— Caut cheia Canalului de Suez, pe care am pierdut-o, Mister [illegible]

Humorul altora

— Şi chiar dacă mor yankeii de ciudă, nici mort nu împrumut barca mea englezilor!
(Lustige Blätter)

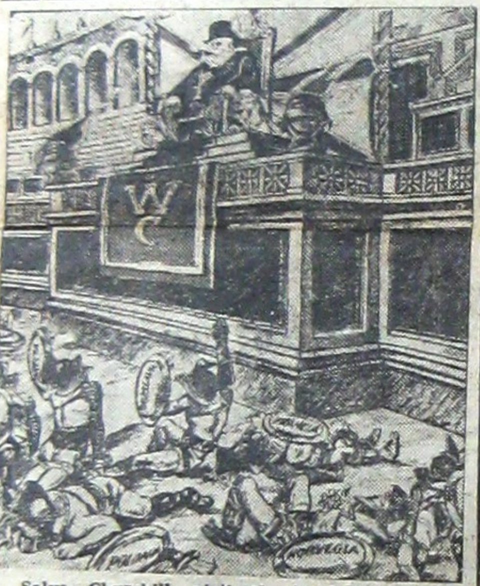

Salve, Churchill, victimele te salută!
(Traverso)

Cu aceste imagini de tâmpire a goilor a isbutit Israel să deslănţuie războiul actual.
După revista jidanului Lucian Vogel în limba franceză „Marianne".

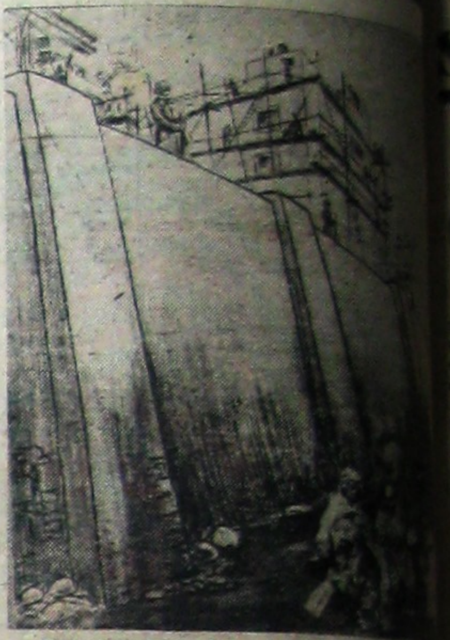

— Numai de ne-ar lăsa să intrăm înăuntru suntem gata să participăm la reorganizarea Eupropei.
(Lustige Blätter)

Dumnezeul lui!
(Lustige Blätter)

— Intră tu mai întâi, căci piepturile noastre îţi apără spatele.
(Caricatură italiană)

IMPRIMERIILE „CURENTUL" S. A. R., STR. BELVEDERE No. 6, BUCUREŞTI